

บทที่ 5

การนำเสนอโครงการการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทย
ในห้องปฏิบัติการทางภาษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

หลักการและเหตุผล

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ มีประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกัน
ตลอดจนถ่ายทอดความรู้ ความคิดและวัฒนธรรมประเพณี การสอนภาษาไทยจึงควรได้รับความ
สนใจเป็นอันดับหนึ่ง แต่เท่าที่ผ่านมาและสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันพบว่าการสอน
ภาษาไทยมิได้พัฒนาไปเท่าที่ควร เพราะครูภาษาไทยไม่มีโอกาสจะนำวิธีการสอนและสื่อ
การสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนให้น่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนเกิด
ความเบื่อหน่ายและไม่ใคร่จะเห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษามาใช้พัฒนาการเรียนการสอนจะช่วยให้
ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนและเกิดทักษะได้รวดเร็วขึ้น อีกทั้งยังรู้สึกสนุกสนานและสนใจการเรียน
มากขึ้นด้วย โดยเฉพาะในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำวิธีการ
และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย เพราะจะเป็น
การเสริมสร้างสมรรถภาพทางการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากรายงานผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ และความต้องการของครูภาษาไทย
พบว่า ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นความสำคัญและต้องการใช้สื่อการสอน
ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทุกประเภท แต่ประสบปัญหาในเรื่องขาดความรู้และแนวทาง
ในการผลิตสื่อการสอน การจัดกิจกรรมการสอนและวิธีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการ
ศึกษามาใช้ อาทิเช่น การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา(Language Laboratory) จาก
การสำรวจโรงเรียนมัศึกษารวมทั้งการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูในโรงเรียน
ปรากฏว่า ในปัจจุบันมีการจัดตั้งห้องปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนมัศึกษากันเป็น
จำนวนมากและมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่มักจะเน้นหนักไปในการใช้สอนภาษา
ต่างประเทศ และมีครูภาษาไทยเป็นจำนวนมากที่ต้องการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาในการ

จัดกิจกรรมสอนทักษะภาษาไทย แต่ไม่ทราบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้อง รวมทั้งไม่ทราบวิธีการสร้างสื่อการสอนและบทเรียน นอกจากนี้ครูภาษาไทยบางคนยังไม่กล้าใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา ทั้งนี้เนื่องจากขาดแนวคิด แนวทาง คำแนะนำและตัวอย่างที่ดีในการจัดกิจกรรมการสอน เพราะเกรงว่าจะเป็นการเพิ่มภาระของตนจึงหลีกเลี่ยงเสีย

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงสมควรนำเสนอโครงการการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษา เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูภาษาไทยในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษา ทั้งนี้เชื่อว่าโครงการดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อเสนอโครงการการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

วิธีดำเนินงาน

1. หัวหน้าหมวดภาษาไทยประชุมปรึกษากับอาจารย์ในหมวดภาษาไทย เพื่อวางแผนเกี่ยวกับโครงการการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษา
2. เสนอโครงการการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษาต่อผู้บริหารโรงเรียน เมื่อโครงการเป็นที่ยอมรับแล้วจึงดำเนินการในข้อที่ 3
3. ติดต่อประสานงานกับผู้รับผิดชอบหรือผู้ควบคุมห้องปฏิบัติการทางภาษา เพื่อขอความร่วมมือในการสาธิตวิธีใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ
4. สร้างบทเรียนสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาในห้องปฏิบัติการทางภาษา
5. บันทึกเสียงบทเรียนที่สร้างขึ้นลงแถบบันทึกเสียง แล้วทดลองใช้
6. เตรียมเอกสารหรือหนังสือประกอบการฟังเทปบันทึกเสียง
7. เตรียมเอกสารวัสดุพร้อมทั้งเฉลยเพื่อวัสดุ
8. ทดลองสอน เพื่อดูว่าบทเรียนที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและน่าสนใจมากน้อยเพียงใด แล้วปรับปรุงแก้ไขบทเรียนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น
9. ประเมินผลทุกครั้งหลังจากดำเนินการเสร็จแล้ว เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมและการสร้างบทเรียนครั้งต่อไป

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มิถุนายน (เริ่มจากประชุมวางแผนเกี่ยวกับโครงการ จนถึงขั้นทดลองใช้แบบฝึก และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์)

สถานที่

ห้องปฏิบัติการทางภาษาของโรงเรียน

งบประมาณ

ประมาณ 2,000 บาท

อุปกรณ์

แถบบันทึกเสียง บทเรียน แบบฝึก และอุปกรณ์ที่มีอยู่ในห้องปฏิบัติการทางภาษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ครูภาษาไทยและหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย

แนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษา

การจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นสิ่งที่ค่อนข้างใหม่ เพราะตามสภาพความเป็นจริงแล้ว โรงเรียนที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษามักก็ใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศ การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาในการสอนภาษาไทยจะมีน้อยมาก หรือบางโรงเรียนไม่มีการใช้เลย ดังนั้นการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษา จึงต้องเตรียมการให้พร้อมก่อนจะลงมือปฏิบัติจริง ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยอย่างกว้าง ๆ ซึ่งครูภาษาไทยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอน

แนวทางในการดำเนินกิจกรรมประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมกิจกรรมของครู
2. ขั้นปฏิบัติกิจกรรม
3. ขั้นประเมินผล

1. **ขั้นเตรียมกิจกรรมของครู**
 - 1.1 เลือกบทเรียน เตรียมเอกสาร
 - 1.2 ศึกษาบทเรียนให้เข้าใจ และมีความรู้เกี่ยวกับบทเรียนนั้น ทดลองใช้เพื่อตรวจดูความเรียบร้อย
 - 1.3 เตรียมม้วนเทปใส่ในเครื่องบันทึกเสียง และเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนจะถึงเวลาเรียน
 - 1.4 ประมุขนิเทศนักเรียนเกี่ยวกับวิธีใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ จุดประสงค์ในการเรียน และระเบียบวินัยที่ต้องปฏิบัติเพื่อช่วยกันรักษาอุปกรณ์ไม่ให้ชำรุดเสียหาย
2. **ขั้นปฏิบัติกิจกรรม**
 - 2.1 ครูดำเนินกิจกรรมตามที่เตรียมไว้
 - 2.2 สังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียน ทดสอบการเรียนเป็นรายบุคคล
 - 2.3 ครูต้องอยู่ควบคุมดูแลนักเรียนตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน
3. **ขั้นประเมินผล**
 - 3.1 จากแบบประเมินผลของบทเรียนแต่ละบท
 - 3.2 จากการตอบคำถามปากเปล่าและเขียนตอบ
 - 3.3 จากงานเขียนของนักเรียน
 - 3.4 จากการประเมินผลตนเองของนักเรียน

กิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยที่จัดได้ในห้องปฏิบัติการทางภาษา

1. **กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง**
 - 1.1 ฟังการอ่านทำนองเสนาะ แล้วฝึกอ่านตาม
 - 1.2 ฟังการออกเสียงตัว ร ล คำควบกล้ำ และคำที่มีปัญหาในการออกเสียง
 - 1.3 ฟังตัวอย่างการอ่านออกเสียงที่มีลีลา จังหวะและเว้นวรรคตอน ถูกต้องแล้วฝึกอ่านตาม
 - 1.4 ฟังการเล่าเรื่อง เล่านิทาน แล้วสังเกตลีลาและวิธีการเล่าที่น่าสนใจ
 - 1.5 ฟังการเล่าเรื่อง นิทาน นิยาย แล้วตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสมกับ

เนื้อเรื่อง

- 1.6 ฟังการบรรยายภาพหรือสถานที่ แล้วตั้งชื่อให้สอดคล้องกับภาพหรือสถานที่นั้น
 - 1.7 ฟังการพรรณนาโวหาร เพื่อให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ แล้วเขียนพรรณนาสถานที่หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนเองประทับใจ
 - 1.8 ฟังเรื่องราวเพื่อความเข้าใจ สรุปและตีความหรือจับใจความสำคัญของเรื่อง
 - 1.9 ฟังบทความ สารคดี แล้วตอบคำถามหรืออภิปราย
 - 1.10 ฟังการบรรยาย อภิปราย การสัมภาษณ์ บทสนทนา เกี่ยวกับภาษาไทย แล้ววิจารณ์หรืออภิปราย
 - 1.11 ฟังคำอธิบายหรือคำจำกัดความของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วทายว่าสิ่งนั้นคืออะไร
 - 1.12 ฟังเพลงพื้นเมืองหรือเพลงไทยสมัยนิยมที่เนื้อร้องมีคุณค่าต่อการเรียนภาษาไทย และฝึกร้องตาม
 - 1.13 ฟังการแสดงการเล่นพื้นเมืองของไทย เช่น หนังตะลุง หุ่นกระบอก
 - 1.14 ฟังการประกอบพิธีหรือพระราชพิธีต่าง ๆ เช่น พิธีโกนจุก ทำขวัญนาค พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นต้น
 - 1.15 ฟังเกร็ดความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย แล้วตอบคำถาม
 - 1.16 ฟังการขับกล่อมของไทยสมัยโบราณ เช่น เพลงกล่อมเด็ก
 - 1.17 ฟังการบรรเลงดนตรีและร้องเพลงไทยเดิมที่ปรากฏในหนังสือเรียน
 - 1.18 ทดสอบการฟังจากเทปบันทึกเสียง
2. กิจกรรมฝึกทักษะการพูด
- 2.1 ฝึกพูดตัว ร ล และคำควบกล้ำให้ถูกต้องชัดเจน
 - 2.2 ฝึกพูดคำที่มีปัญหาในการออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน เช่น ความ-พามควาย-พาย, ขวนขวย-ฝนฝาย, ลี-ผี ฯลฯ
 - 2.3 ฝึกลีลาและจังหวะในการพูดลักษณะต่าง ๆ เช่น การพูดให้ความรู้ ให้ความบันเทิง การพูดโน้มน้าวจิตใจ และการพูดในโอกาสต่าง ๆ
 - 2.4 ฟังการเล่าเรื่องแล้วพูดสรุปใจความสำคัญ วิจารณ์หรือพูดแสดงความรู้สึกที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ

- 2.5 พูกรายหรือพรรณนาความรู้สึกโดยไม่ได้เตรียมตัวมาก่อน
- 2.6 ฝึกพูดแนะนำตัวเองต่อที่ประชุม แล้วฟังเสียงของตนเองจากเทป

บันทึกเสียง

- 2.7 พูغبันทึกลงเทปแล้วฟังเสียงเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น
- 2.8 ฝึกพูดเล่าเรื่อง นิทาน นิยายหรือเหตุการณ์ประทับใจ

3. กิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน

- 3.1 ฝึกอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรองต่าง ๆ ให้ถูกต้องทั้งทำนอง
จังหวะและลีลา
- 3.2 ฝึกลีลา จังหวะ วรรณคดีในการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วให้เหมือน
เสียงพูด
- 3.3 ฝึกอ่านออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน
- 3.4 ฝึกการอ่านแบบต่าง ๆ เช่น อ่าวข่าว ประกาศ จดหมาย บทความ
สารคดี คำย่อ และอักษรย่อ
- 3.5 อ่านบทละคร นิทาน บทสนทนา โดยทำน้ำเสียงให้เหมือนพูด
- 3.6 ฝึกอ่านคำประพันธ์ โดยให้นักเรียนรู้จักใช้วิจารณ์ว่า ตอนใด
ควรอ่านตามอักขรวิธี ตอนใดควรอ่านให้ออกต่อสัมผัส
- 3.7 อ่านบทบรรยาย บทพรรณนา โดยทำน้ำเสียงให้สอดคล้องกับ
เนื้อความนั้น ๆ
- 3.8 อ่านออกเสียงบันทึกลงแถบบันทึกเสียง แล้วฟังเสียงการอ่าน
เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
- 3.9 ทดสอบการอ่านออกเสียงเป็นรายบุคคล

4. กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

- 4.1 ฟังเรื่องราวหรือนิทานที่ฟังห้ายตอนจบไว้ แล้วแต่งเรื่องต่อให้สมบูรณ์
โดยใช้จินตนาการของตนเอง
- 4.2 ฟังเทปการโฆษณาสินค้าและบริการ แล้วเลือกเขียนโฆษณาสินค้าและ
บริการที่ตนเองสนใจ โดยใช้วิธีการโน้มน้าวใจและหลักการโฆษณา
- 4.3 ฟังเรื่องราวหรือเหตุการณ์สะเทือนอารมณ์ แล้วเขียนบรรยาย
ความรู้สึกขณะนั้น

4.4 ฟังเพลงจากเทปบันทึกเสียง จับใจความที่ปรากฏในเนื้อเพลง แล้วเขียนเรียบเรียงเป็นภาษาที่สละสลวย

4.5 ฟังการอ่านคำศัพท์หรือข้อความ แล้วเขียนตัวสะกดการันต์ให้ถูกต้อง

4.6 ฟังเรื่องราวหรือเหตุการณ์สำคัญ แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญ

4.7 ฟังบทบรรยายเกี่ยวกับสถานที่ แล้วเขียนบรรยายสถานที่ที่ตนเอง

ชอบที่สุด

4.8 ฟังการบรรยายหรือพรรณนาธรรมชาติที่สวยงาม หรือเรื่องราวที่

น่าตื่นเต้น

4.9 ฟังคำยากหรือคำที่มักเขียนสะกดผิด แล้วเขียนให้ถูกต้อง

4.10 ฟังคำที่มีเสียงวรรณยุกต์คล้ายกันแต่ใช้วรรณยุกต์ต่างกัน แล้วเขียน

ให้ถูกต้อง

5. กิจกรรมทางคำหลักภาษา

5.1 ฟังเพลงประกอบการเรียนหลักภาษาไทย

5.2 ฟังการสนทนาเกี่ยวกับปัญหาภาษาไทย แล้วอภิปราย

5.3 ฟังเทปการอ่านคำที่มักเขียนตัวสะกดผิด แล้วเขียนสะกดคำเหล่านั้น

ให้ถูกต้อง

5.4 ฟังบทความที่มีคำราชาศัพท์แล้วบอกความหมายของคำราชาศัพท์

5.5 ฟังคำบรรยายเกี่ยวกับลักษณะภาษาไทย แล้วอภิปราย

5.6 ฟังการอ่านคำชนิดต่าง ๆ แล้วบอกชนิดของคำไทย เช่น คำนาม

คำกริยา คำวิเศษณ์ เป็นต้น

5.7 ฟังข้อความที่มีภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนแล้วสามารถบอกได้ว่าคำใดมาจากภาษาใด และมีความหมายว่าอะไร

6. กิจกรรมทางคำนวนรรณคดี

6.1 ฟังการเล่าเรื่องจากวรรณคดี แล้วเขียนเล่าเรื่องย่อ

6.2 ฟังเรื่องราวเกี่ยวกับวรรณคดี เช่น ความรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สอดแทรกอยู่ในวรรณคดี

6.3 ฟังการอ่านบทเจรจาที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องวรรณคดี แล้วจับน้ำเสียงเจตนาอารมณ์ อารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด

6.4 ฟังการอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ ที่ปรากฏในวรรณคดี

6.5 ฟังเพลงประกอบการเรียนวรรณคดีไทย แล้วฝึกร้องตาม

6.6 ฟังคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง คำศัพท์ ตัวละคร โวหาร คำคมในวรรณคดี แล้วตอบคำถาม

6.7 ฟังการแสดงละคร การเล่นพื้นเมืองที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

6.8 พูควิวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยและการกระทำของตัวละคร แล้วฟังเสียงของตัวเองจากเทปบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. จากการสังเกตความร่วมมือและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
2. จากแบบประเมินผลในการจัดกิจกรรม
3. จากการตอบคำถาม
4. จากการประเมินผลตนเองของนักเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูภาษาไทยได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในท้องถิ่นทางภาษา และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ครูภาษาไทยมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เองให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน เช่น การสร้างแบบฝึกทักษะต่าง ๆ
3. การเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา น่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาไทย ไม่เบื่อหน่ายและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย
5. นักเรียนเห็นประโยชน์ของวิชาภาษาไทยและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษา

1. กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง

1.1 ฟังการเล่านิทาน (สำหรับชั้น ม.ต้น)

จุดประสงค์ของการฝึก

- เมื่อฟังการเล่านิทานจบแล้ว นักเรียนสามารถ
 1. จดจำและเลียนแบบวิธีการเล่านิทานที่ได้
 2. สรุปใจความสำคัญและบอกข้อคิดหรือคติสอนใจของนิทานได้
- คำสั่ง
1. ให้นักเรียนสังเกตลีลาและท่วงท่าของทีดีในการเล่านิทาน
 2. เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องและบอกข้อคิดหรือคติสอนใจ

เรื่องของคนอวกาศ

คนที่มิถิยอวกาศในโลกนี้มีมากมาย ความอวกาศไม่เคยให้คุณแก่ผู้เป็นเจ้าของเลย
กึ่งตัวอย่างนิทานที่ฉันจะเล่าให้ฟังต่อไปนี้

มีตายายคู่หนึ่งอยู่กินด้วยกันมานาน วันหนึ่งตาเรียกยายมาบอกว่า "ยายจ๋า วันนี้
ฉันจะไปป่าสักหน่อย ยายอยู่บ้านนะ อย่าไปค่ายเลย"

ยายบอกว่า "ข้าจะไป"

ตาก็พูดว่า "จะไปก็อย่าเอากระบุงตะกร้าไปนะ"

ยายก็ว่า "ข้าจะเอาไป"

ตาก็พูดว่า "เอากระบุงไปละก็ อย่าเอาของหนัก ๆ ใส่นะ"

ยายก็ว่า "ข้าจะใส่ไป"

ตกลงยายกับตาก็เดินทางไปในป่าด้วยกัน ยายแบกกระบุงไปค่าย ในกระบุงก็มี
ของหนักใส่อยู่เต็ม พอเดินไปได้สักพักตาเห็นยายชักจะเหนื่อย ตาจึงพูดว่า "ยายเอากระบุง
มาให้ฉันเถอะ ฉันจะช่วยแบกไปให้"

ยายก็พูดว่า "ข้าไม่ให้ ข้าจะแบกของข้าเอง"

ตานึกกระหึ่มไปตลอดทาง ว่าอย่างไรเสียวันนี้ยายจะต้องรู้สึกตัวแน่ ที่ตานึกกระหึ่มเช่นนั้นก็เพราะว่า ข้างทางที่เดินไปนั้นมีหลุมใหญ่อยู่หลุมหนึ่ง ปากหลุมมีเถาวัลย์บ้าง ใบไม้บ้าง ปกคลุมเต็มไปหมด ถ้าไม่สังเกตก็จะไม่รู้ว่า เป็นหลุม แต่ตารู้อยู่ก่อนแล้ว เมื่อตายายเดินไปจวนจะถึงหลุมนั้น ตาก็บอกว่า "ยายเดินไปตามทางนะ อย่าเดินย่ำลงไปบนที่มีเถาวัลย์และใบไม้คลุมอยู่นั้นนะ" ยายก็อวกก็ตาม เคยพูดว่า "ข้าจะเดิน" ว่าแล้วยายก็ย่ำลงไปตรงนั้น เลยตกลงไปในหลุม กระบุงหนักที่ยายแบกมานั้นก็ทับลงไปบนตัวยาย ยายได้รับความเจ็บปวดมาก ร้องครวญครางอยู่ในหลุม ตาอดสงสารไม่ได้ และคิดว่าบทเรียนนี้ยายคงจะกลับตัวได้ จึงลงไปช่วยลุกขึ้นมา พอถึงปากหลุมยายก็สิ้นใจ

(จากหนังสือภาษาไทย ของ ศุภชัย รัตนโกมุท)

เพียงสามคำ

ความสุขของคนเรานั้น บางทีก็เกิดขึ้นจากสิ่งง่าย ๆ คือ เกิดจากความดี ความเข้าใจของตัวเอง สำคัญอยู่ที่ว่าดีอย่างไรเท่านั้น ข้าพเจ้า ได้ฟังนิทานมาเรื่องหนึ่งเป็นเรื่องที่น่าคิด จึงจะขอนำมาเล่าสู่กันฟังดังต่อไปนี้

กิริคังไค้สัคัมมา มีกระทำชายคนหนึ่งเดินทางร่อนเร่กระเซอะกระเซิงเข้าไปในเมืองหลวงของประเทศหนึ่ง ตะแค้นตาตื่นใจในความงามของเมืองนั้นเป็นอันมาก เดินชมเมืองอย่างเพลิดเพลิน ไม่ช้าไม่นานตะแค้นก็มาหยุดยืนอยู่หน้าบ้าน ๆ หนึ่ง ซึ่งสวยงามยิ่งนักในความรู้สึกของตะแค้น ในใจของตะแค้นก็คิดว่า "เจ้าประคุณเอ๋ย บ้านใครหนอข้างสวยงามอะไรอย่างนี้ เรานี้ตายแล้วเกิดใหม่ก็คงไม่มีวันได้มีบ้านสวยงามเช่นนี้แน่" ขณะที่ตะแค้นเฝ้าฟังอยู่ ก็มีผู้คนชาวเมืองนั้นเดินผ่านมากลุ่มหนึ่ง ตะแค้นก็ร้องถามคนกลุ่มนั้นว่า "พ่อเอ๋ย พ่อช่วยบอกฉันที่ได้ไหมว่าใครเป็นเจ้าของบ้านงามหลังนี้" แต่เป็นที่น่าเสียใจที่ภาษาพูดของตะแค้นไม่มีใครฟังเข้าใจไม่ คนหนึ่งในกลุ่มนั้นก็พูดอะไรออกมา 2-3 คำ ซึ่งตะแค้นก็ว่าเขาบอกชื่อเจ้าของบ้านก็ขบใจเขาแล้วก็เดินต่อไป สักพักใหญ่ก็เดินมาถึงท่าเรือ เห็นเรือกลไฟลำใหญ่ทอดสมออยู่ที่ท่า สิ้นค่านานาชนิด ประมาณราคาสินค้าแล้วก็เป็นผู้ค้าออกอนันต์ ตะแค้นก็เฝ้าฟัง "อูแม่เจ้า ใครหนอเป็นเจ้าของเรือลำนี้ ข้างรววยเสียเป็นหนักหนา เราตายแล้วเกิดใหม่ก็ไม่มีวันรวยไค้กันอย่างนี้" พอก็มีคนกลุ่มหนึ่งเดินผ่านมา ตะแค้นก็ร้องถามเขาไปอีกว่า ใครเป็นเจ้าของเรือลำนั้น คนกลุ่มนั้นไม่เข้าใจว่าถามว่าอะไร จึงร้องตอบด้วยคำ 2-3 คำ เหมือนที่คนกลุ่มแรกตอบ ตะแค้นไค้ยิน 2-3 คำนั้นซ้ำอีก ก็

เข้าใจว่าเป็นชื่อเจ้าของเรือนั้น จึงนึกว่า "บุญอะไรของท่านหนอ จึงมีบ้านสวยและทั้งเรือสินค้าใหญ่โตอย่างนี้" แล้วตะแคงก็เดินต่อไปอีกครู่ใหญ่ก็เห็นขบวนแห่ศพมาตามถนน ดูท่าทางจะเป็นศพของคนมั่งมี เพราะมีขบวนยี่เกยาว ตะแคงก็ตะโกนถามคนกลุ่มหนึ่งว่าเป็นศพของใคร คนกลุ่มนั้นฟังคำถามของแกไม่รู้เรื่อง ก็ร้องตอบควย 2-3 คำเช่นเดียวกับคนกลุ่มก่อน ๆ ตะแคงเข้าใจว่าเป็นชื่อของผู้ตาย จึงรำพึงในใจว่า "อพิโซเอ๋ย คุณีรี ท่านมีบ้านสวย มีเรือสินค้าใหญ่โต แรกกลับมีอันเป็นไป ไม่ได้มีชีวิตอยู่ชื่นชมทรัพย์สมบัติของท่านเลยนี่แหละหนอ อนิจจังไม่เที่ยง เออ เรานี้ก็โชคที่ยังมีชีวิตอยู่คู่โลกต่อไป ถึงเราจะยากจน ไม่มีบ้านสวย ไม่ร่ำรวยอะไรกับเขา เราก็เป็นสุขตามประสาจากของเราแล้ว" คิดได้เท่านั้น ตะแคงก็ผิวปากอย่างร่าเริง เดินกระเซอะกระเซิงชมกรุงต่อไป โดยหารู้ไม่ว่า คำ 2-3 คำที่แกเข้าใจว่าเป็นชื่อของบุคคลผู้เป็นเจ้าของบ้านสวย และเป็นเจ้าของเรือสินค้าอันมั่งคั่งนั้นที่แท้เป็นคำพูดที่แปลได้ความว่า "ฉันไม่เข้าใจภาษาที่ท่านพูด"

เป็นอันว่า ความสุขของกระหาชายนายนี้เกิดขึ้นได้ด้วยการที่ตะแคงคิดเอาเองจนเกิดปลงตก จิตใจก็มีสันนิโคษ พอใจในสภาพความเป็นอยู่ของตน เลิกอิจฉาคนที่เขามั่งมีก็ว่า เพราะแกคิดเสียว่าถึงอย่างไร ๆ แกก็ยังมีชีวิตอยู่ดีกว่าคนมั่งมีที่อายุสั้น

เคล็ดลับของการมีความสุขนั้น ท่านว่าอยู่ที่ใจของเราเอง ถ้าใจเราคิดอะไร มองอะไรในทางดีและเกิดความ"พอใจ"แล้ว เราก็จะหาความสุขได้ไม่ยากนัก

ก่อนจบ ขอฝากกลอนสั้น ๆ บทหนึ่งไว้ให้คิดดังนี้

เที่ยวค้น	ค้นคว้า	หาสุข
พบทุกข์	แทนที่	นี่โงก
เลิกแสวง	สุขหนอ	พอใจ
สุขซาบ	ซาบใน	ใจเอง

(จากหนังสือภาษาไทย ของ ศุภชัย รัตนโกมุท)

1.2 พังการบรรยายโวหาร (สำหรับชั้น ม.ต้น และ ม.ปลาย)

จุดประสงค์ของการฝึก

เมื่อพังการบรรยายโวหารจบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. เก็บใจความสำคัญของเรื่องไว้
2. ตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่อง

- คำสั่ง
1. ให้นักเรียนฟังการบรรยายโวหาร 2 ครั้ง
 2. จับใจความสำคัญของเรื่องไว้ได้ แล้วตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

"สำหรับศาสนาอิสลามหรือคนที่นับถือศาสนาอิสลามนั้น น่าจะมีอยู่ในดินแดนที่เรียกว่าประเทศไทยนี้ ตั้งแต่สมัยเริ่มประวัติศาสตร์ของชาติไทย เพราะว่าศาสนาอิสลามได้เผยแพร่เข้ามาถึงอินโดนีเซียและในแหลมมลายูนั้นก่อนที่คนอีกเผ่าหนึ่งจะได้เคลื่อนมาจากยูนนานได้ แต่อย่างก็ตามการเคลื่อนไหวของมนุษย์ชาติต่าง ๆ อาจเวียนมาประสมพบกันเข้าในดินแดนแห่งใดแห่งหนึ่ง เพราะฉะนั้นคนไทยที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามและคนไทยที่ได้นับถือศาสนาอิสลามเหล่านั้น ความสัมพันธ์ก็ควรจะเริ่มขึ้นตั้งแต่แรกที่เกี่ยวและในสมัยเริ่มประวัติศาสตร์ของชาติไทยนั่นเอง ผมหมายถึงกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ก็ปรากฏในประวัติศาสตร์ว่า ในรัชกาลพระเจ้ารามคำแหงมหาราชได้แผ่อำณาเขตไปถึงแหลมมลายู เช่น เมืองนครศรีธรรมราชในขณะนั้นก็นับถืออิสลาม ตลอดจนไปถึงเมืองมะละกา ซึ่งเดี๋ยวนี้ก็ยังเป็นเมืองอิสลามอยู่ ว่าตามหลักของประวัติศาสตร์ก็นับว่าเป็นการเริ่มความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองของไทยและชนที่นับถือศาสนาอิสลามที่ปรากฏเป็นครั้งแรก"

(ความเป็นมาของมุสลิมในประเทศไทย ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช)

1.3 ฟังการพรรณนาโวหาร (สำหรับชั้น ม.ต้น และ ม.ปลาย)

วัตถุประสงค์ของกรรณิิก

เมื่อฟังการพรรณนาโวหารจบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. จำแนกความแตกต่างระหว่างพรรณนาโวหารกับบรรยายโวหารได้
2. เขียนพรรณนาสถานที่หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ประทับใจได้

- คำสั่ง
1. ให้นักเรียนฟังตัวอย่างการพรรณนาโวหาร 2 ครั้ง
 2. เขียนพรรณนาสถานที่หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ประทับใจ มีความยาวประมาณ 10 บรรทัด

ขณะนั้นพระองค์เสด็จมาใกล้เบญจคีรีนคร คือ ราชคฤห์เป็นเวลาจวนสิ้น
ทิวาวาร แดกในยามเย็นกำลังอ่อนลงสู่สมัยใกล้วิกาล ทอแสงแผ่ชานไปยังสาละเกษร
และละลิวเป็นทางสว่างไปทั่วประเทศสุกสายตา ภูประหนึ่งมีหัตถ์พิภพมาปกแผ่อำนวยสวัสดิ
เบื่องบนมีกลุ่มเมฆเป็นคลื่นซ้อนทับสลับกันเป็นทิวแถว ท้องแสงแคจับเป็นสีระยับระยับ
แววประหนึ่งเอาทรายทองไปโปรยปรายเลือนลอยลิว ๆ เร็ยรายลงจกขอบฟ้า ชาวนา
และโคก็เมื่อยล้าควยครากคร่าทำงาน ต่างพากันคุ่ม ๆ เกินกลับสถานเห็นไร ๆ เกาหมู
ไม้อันโคคเคี้ยวอยู่กอดเคียวก็ยี้ควยออกไปทุกที ๆ มีขอบปริมณฑลเป็นรัศมีแห่งสิริรุ่ง อัน
กำแพงเชิงเทินป้อมปราการที่ล้อมกรุงรวมทั้งทวารมถ ทางเข้านครเล่า มองดูในขณะนั้น
เห็นรูปเค้าไคถนคชัคแจ่งคังว่านิรมิตไว้ มีลุ่มทุมพุ่มไม้คอกออกกกโอบล้อมแน่นเป็นชนค
ถคไปเป็นทิวเขาสูงตระหง่าน มีสีในเวลาตะวันยอแสง ปานจะฉายเอาไว้เพื่อแข่งกับแสง
สิมณวิเศษ มีบุษราคัม บัณฑวรรณและกองแก้วโกเมน แม้วรวมกันให้พ่ายแพ้นั้น

((จากเรื่อง วาสสิฎฐี))

1.4 ฟังเรื่องราวเพื่อความเข้าใจ สรุปและตีความ (สำหรับชั้น ม.ต้น)

จุดประสงค์ของการฝึก

เมื่อนักเรียนฟังเรื่องราวจบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. สรุปความและตีความจากเรื่องที่ฟังได้ ฟังได้
2. ตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้

- คำสั่ง
1. เรื่องที่จะฟังต่อไปนี้ มี 2 เรื่อง ให้นักเรียนตั้งใจฟังเรื่องละ 2 เทียว
 2. เมื่อฟังเรื่องจบแล้วให้ตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
 3. ตอบคำถามท้ายเรื่อง โดยทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าข้อที่ถูกข้อที่สุด

เรื่องที่ 1

"หนังสือพิมพ์รายวันมีทั้งฉบับเช้าและฉบับบ่าย การเสนอข่าวมีทั้งชนิดที่เน้นข่าวสดและชนิดที่เน้นการวิจารณ์ข่าวสารต่าง ๆ ผู้รู้หนังสือแม้เพียงแต่อ่านออกเขียนได้ ควรอ่านหนังสือพิมพ์รายวันเป็นประจำ ส่วนผู้ที่ไม่นักอ่าน ส่วนใหญ่มักจะอ่านหนังสือพิมพ์วันละฉบับเป็นอย่างน้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะหนังสือพิมพ์รายวันเป็น "วรรณกรรมเร่งรีบ" ต้องจัดพิมพ์ให้ทันกับเหตุการณ์และกำหนดเวลา เพื่อให้ได้ข่าวที่แน่นอน นักอ่านจึงจำเป็นต้องตรวจสอบจากหลาย ๆ ฉบับ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์มีเนื้อหาเกี่ยวกับคนทั่วโลกทุกระดับชั้น การเสนอข่าวและวิจารณ์ข่าวจึงอาจมีทั้งฉันทาคติ อคติต่าง ๆ บางทีอาจมีเรื่องโลภะ โทสะ โมหะเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย การอ่านหนังสือจึงควรอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ ไตร่ตรองรอบคอบก่อนที่จะปักใจเชื่อ คล้อยตามหรือจะซักแย้งในเรื่องใด ๆ ก็ตาม . . ."

(ข้อทดสอบนักเรียนชั้น ม.6 โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร)

1. ข้อใดจัดเป็นลักษณะที่ดีที่สุดของการอ่านหนังสือพิมพ์

ก. อ่านวันละ 2 ฉบับ	ข. อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ
ค. อ่านให้มากที่สุด	ง. อ่านด้วยความตั้งใจ
2. "วรรณกรรมเร่งรีบ" หมายความว่าตรงกับข้อใด

ก. นำขึ้นให้รีบคัก	ข. ทำงานแข่งกับเวลา
ค. เวลาเป็นเงินเป็นทอง	ง. คำข่าวสารกรอกหม้อ
3. ข้อบกพร่องข้อใดเกิดมากที่สุดจาก "วรรณกรรมเร่งรีบ"

ก. ความถูกต้องของเนื้อหา	ข. สำนวนภาษา
ค. การเสนอความรู้ทางวิชาการ	ง. กำหนดเวลา
4. บทความนี้มีลักษณะตรงกับข้อใด

ก. คำสั่ง	ข. คำวิจารณ์
ค. คำตักเตือน	ง. คำแนะนำ

เรื่องที่ 2

เมื่อกองคาราวานทาสไปถึงตลาดเอเนซุส พวกทาสเหล่านั้นก็ถูกประมูลขาย
เกือบหมดเหลือเพียงอิสปและทาสอีก 2 คน คนหนึ่งเป็นนักดนตรี อีกคนหนึ่งเป็นนักพูด
ในขณะที่ตัวอิสปไม่ได้เป็นนักอะไรเลย

ในขณะนั้นนักปรัชญาคนหนึ่งชื่อซานคูลส เดินทางมาหาซื้อทาส ที่แรกเขาพอใจในลักษณะ
ของทาสทั้งสอง จึงถามว่ามีความสามารถอะไรบ้าง ทาสทั้งสองตอบทำนองเดียวกันว่า
เขาทำงานได้สารพัดทุกอย่าง แต่เมื่อซานคูลสถามอิสป เขาตอบว่าในเมื่อทั้งสองคนนั้นทำงาน
ได้สารพัดทุกอย่างแล้ว จะมีอะไรเหลือไว้ให้เขาทำอีกเล่า ซานคูลสจึงเริ่มสนใจอิสป และต่อไปนี้
เป็นตอนหนึ่งของการโต้ตอบระหว่างซานคูลสกับอิสป

- ซานคูลส ถ้าหากเราซื้อท่านไปแล้ว ท่านจะซื้อสัจย์คือเราตลอดไปหรือ
- อิสป ท่านเอ๋ย ณ บัดนี้ข้าพเจ้าก็เป็นคนซื้อสัจย์ และข้าพเจ้าก็ต้องเป็นเช่นนี้ตลอดไป
ไม่ว่าท่านจะซื้อข้าพเจ้าหรือไม่
- ซานคูลส เราหมายความว่า เมื่อเราได้ซื้อท่านไปอยู่กับเราแล้ว ท่านจะไม่หนี
ไปจากเราเสีย
- อิสป ข้าแต่ท่าน ท่านยังเคยได้ยินอยู่หรือไม่ว่า นกน้อยที่ถูกขังอยู่ในกรง มันเพียง
บอกแก่นายของมันว่าตัวมันพยายามจะหนี

ด้วยการโต้ตอบเช่นนี้ ซานคูลสจึงตกลงใจซื้ออิสปและทาสอีกคนหนึ่งด้วย

(จากหนังสือการสอนทักษะภาษาไทย ของ สนม ครุฑเมือง)

1. ซานคูลสเริ่มสนใจอิสป เนื่องจากคุณสมบัติข้อใด
 - ก. ทำงานได้ทุกอย่าง
 - ข. ลักษณะท่าทางเข้มแข็ง
 - ค. โต้ตอบคมคาย
 - ง. เป็นทั้งนักพูดและนักดนตรี
 - จ. เป็นคนซื้อสัจย์สุจริต
2. คำโต้ตอบระหว่างซานคูลสกับอิสป แสดงคุณสมบัติของตัวอิสปในแง่ใด
 - ก. มีวาทีอันแหลมคม
 - ข. ซื้อสัจย์สุจริต

3. บันทึกเสียงลงในแถบบันทึกเสียง แล้วหมุนกลับฟังการออกเสียง
 ของตนเองเปรียบเทียบกับเสียงที่ไค่ยีนจากเทปบันทึกเสียง
4. ในแบบฝึกแต่ละชุด ถ้าออกเสียงผิดเกิน 10 คำ ให้เริ่มต้นฝึกใหม่

แบบฝึกชุดที่ 1 การออกเสียงตัว "ร ร"

รวคเร็ว	เร่งรีบ	เร่งร้อน	รุ่งริ่ง
รุจรั้ง	รุกเร้า	รุ่งโรจน์	รื่นรมย์
รวนเร	รับรอง	รอรับ	เรือรบ
เรียกร้อง	รอบรู้	ร้องเรียน	ร้องรอย
ราวเรียบ	โรงเรียน	รับรู้	รุกราน
โรยรา	เรือนร่าง	ร้าวราญ	โรงแรม
เรียบร้อย	รักเร	รูปร่าง	รวบรัด
โรงรถ	รวคร้าว	รู้เรื่อง	แรกรัก
รือรือ	เรื่องราว	รอนแรม	ร่วงโรย
รีบเร่ง	ริเริ่ม	รวคเร็ว	ร่ำรวย
ร่างรัก	ร้องรำ	รั้งรอ	ร้องรับ
รับรอง	เร่งเร้า	เรียร่าก	เรียงราย

แบบฝึกชุดที่ 2 การออกเสียง "ล ล"

โลกเด่น	ลอยล่ำ	ลูกสิง	ลอลวง
ลือแหลม	ลากลอย	ล้ำเลิศ	ลวกลาย
ลูล่วง	ลิบลับ	ลักลอบ	ลักเลาะ
ลวนลาม	หลุกหลิก	หลงไหล	หลายเหลี่ยม
หลัดแหลง	หลากหลาย	ล่องลอย	หลอหลอม
เลื่อนลาง	ลักลั่น	โลเล	แหลกลาญ
ลีลา	ลางสิง	หลุกลอย	หลานหลวง
หลัดแหลม	หลับไหล	ลือเด่น	ล้มละลาย

ลูก ^ล น	ลม ^ล ว	ล ^ล ม ^ล ห ^ล ง	ห ^ล ล ^ล ย ^ล ล ^ล น
ล ^ล ี ^ล ล ^ล ศ	เล ^ล น ^ล ล ^ล น	ล ^ล อ ^ล เล ^ล ย ^ล น	ห ^ล ล ^ล ง ^ล ห ^ล ล ^ล า
ล ^ล ะ ^ล ล ^ล ก	ล ^ล ับ ^ล ล ^ล แ	ล ^ล อ ^ล ห ^ล ล ^ล ็ก	ล ^ล า ^ล บ ^ล เล ^ล ือ ^ล ก
ล ^ล ี ^ล น ^ล ล ^ล ม	ล ^ล อย ^ล ล ^ล ี ^ล ว	ล ^ล อย ^ล ล ^ล ม	ล ^ล ือ ^ล ล ^ล ัน

แบบฝึกหัดที่ 3 การออกเสียง "ร ก่อน ล"

ร ^ร ู ^ร ม ^ร ล ^ร อ ^ร ม	ร ^ร ี ^ร ย ^ร น ^ร ล ^ร ัก	ร ^ร อ ^ร ย ^ร ล ^ร ัน	ร ^ร ว ^ร ม ^ร ห ^ร ล ^ร า
ร ^ร าย ^ร ล ^ร อ ^ร ม	ร ^ร อง ^ร ห ^ร ล ^ร ้า	ร ^ร เ ^ร น ^ร ล ^ร ับ	ร ^ร ู ^ร ล ^ร ้า
ร ^ร ถ ^ร ล ^ร าก	ร ^ร ัก ^ร เล ^ร น	ร ^ร าย ^ร ล ^ร อ ^ร ม	ร ^ร อง ^ร ห ^ร ล ^ร ้า
ร ^ร อง ^ร เล ^ร ือ ^ร ย	ร ^ร า ^ร บ ^ร ล ^ร ู ^ร ม	ร ^ร ี ^ร บ ^ร ล ^ร ัก	ร ^ร ั ^ร ว ^ร ไ ^ร ล
ร ^ร ี ^ร ย ^ร น ^ร เล ^ร ิศ	ร ^ร ู ^ร า ^ร ห ^ร ล ^ร อ	ร ^ร อ ^ร ย ^ร เล ^ร ห	ร ^ร อ ^ร ย ^ร เล ^ร ี ^ร บ
ร ^ร ุ่น ^ร เล ^ร ็ก	ร ^ร ัก ^ร สุ ^ร ก	ร ^ร เ ^ร ือ ^ร ล ^ร ม	ร ^ร ั ^ร ว ^ร ล ^ร ัน
ร ^ร อ ^ร ย ^ร ล ^ร บ	ร ^ร เ ^ร ือ ^ร ล ^ร อ ^ร ย	ร ^ร ้า ^ร ล ^ร า	ร ^ร ิน ^ร ห ^ร ล ^ร ้า
ร ^ร ะ ^ร ล ^ร ี ^ร ก	ร ^ร ้า ^ร ล ^ร ี ^ร ก	ร ^ร ัก ^ร ล ^ร ว ^ร ง	ร ^ร ุ่น ^ร ห ^ร ล ^ร ัง
ร ^ร อง ^ร ล ^ร ัน	ร ^ร ะ ^ร า ^ร เล ^ร ือ ^ร ย	ร ^ร แ ^ร ง ^ร ล ^ร ม	ร ^ร ัก ^ร ห ^ร ล ^ร าน
ร ^ร อ ^ร ย ^ร ล ^ร อ	ร ^ร แ ^ร ม ^ร ล ^ร า	ร ^ร าก ^ร ล ^ร ี ^ร ก	ร ^ร เ ^ร ือ ^ร น ^ร ห ^ร ล ^ร ว ^ร ง

แบบฝึกหัดที่ 4 การออกเสียง "ล ก่อน ร"

ล ^ล ม ^ล ร ^ล ว ^ล ง	ล ^ล อ ^ล บ ^ล ร ^ล ัก	ล ^ล อ ^ล ค ^ล ร ^ล ั ^ล ว	ล ^ล ห ^ล ง ^ล ร ^ล ัก
ล ^ล อ ^ล ง ^ล ร ^ล เ ^ล ือ	ล ^ล ี ^ล ก ^ล ร ^ล บ	ล ^ล า ^ล ง ^ล ร ^ล าย	ล ^ล ห ^ล า ^ล ก ^ล ร ^ล ศ
ล ^ล า ^ล ง ^ล ร ^ล ู ^ล ป	ล ^ล ูก ^ล ร ^ล ัก	ล ^ล ห ^ล าย ^ล ร ^ล เ ^ล ือ ^ล ง	ล ^ล ง ^ล ร ^ล ถ
ล ^ล อ ^ล ร ^ล ถ	ล ^ล ว ^ล ง ^ล ร ^ล ู	ล ^ล ูก ^ล ร ^ล เ ^ล ว	ล ^ล าก ^ล ร ^ล ถ
ล ^ล ห ^ล ล ^ล า ^ล ร ^ล าย	ล ^ล ูก ^ล ร ^ล เ ^ล ือ	ล ^ล ม ^ล ร ^ล ัก	ล ^ล ค ^ล ร ^ล า ^ล ค
ล ^ล เ ^ล ม ^ล ร ^ล แ ^ล ก	ล ^ล เ ^ล า ^ล ร ^ล ี ^ล ย ^ล น	ล ^ล ม ^ล ร ^ล แ ^ล ง	ล ^ล ห ^ล ัง ^ล ร ^ล เ ^ล ว
ล ^ล ้า ^ล ร ^ล เ ^ล ือ	ล ^ล ัน ^ล ร ^ล ั ^ล ว	ล ^ล บ ^ล ร ^ล อ ^ล ย	ล ^ล อ ^ล ง ^ล ร ^ล ัก
ล ^ล อ ^ล ม ^ล ร ^ล อ ^ล บ	ล ^ล ง ^ล ร ^ล เ ^ล ือ	ล ^ล ี ^ล ค ^ล ร ^ล อ ^ล น	ล ^ล ห ^ล าน ^ล ร ^ล ัก

แบบฝึกชุดที่ 5 การออกเสียงประโยคที่มี "ร"

1. เร็วรีบรวบรวมเรื่องราวอย่ารีรอ
2. โรคร้ายรุมเร้ารุกรานเราอย่างรุนแรงจนอาการรื้อแร่
3. รีบเร่งอย่ารีรอขึ้นรถรางไปโรงเรียนให้รีบร้อย
4. รีเร่งเร้าให้เรียนรักที่ร้อนแรง แล้วโรคร้ายจะรุมเร้าให้ร้าว
5. รุ่งอรุณรบเร้าเร่งรักให้คู่รอยร่วในเรือรบ
6. โรงเรียนร่มรื่นอรุณนักเรียนเร้าร่ำร้องรื่นรมย์
7. วิ่มร่วมเร่รอนแรมเคียวโรคเรื้อนจะรุมเร้าไม่ร่าเริง
8. ร่ำร่ำรื่นเริงในโรงเรียนไม่รีบร้อยเรื่องรอง
9. รักนพมิตรที่โรงเรียนราษฎร์ไม่รื่นรมย์
10. รักร้อยทำรุ่มร่ามที่โรงแรมทรูทรา

แบบฝึกชุดที่ 6 การออกเสียงประโยคที่มี "ล"

1. อย่าล้อเลียนเมื่อลากลอยคองหลุกลอย
2. พวกลูกหลานอย่าโลเลหลังจะลาย
3. ปลาแหวกว่ายคลอเคลียกันในคลอง
4. อย่าละเลียบเล่นดินกินลาบเลือกเที่ยวจะล่องละลิวลอยลม
5. ลูกสิงดุกลีดูกลนลอยล่ำลบลลิกไปลิบลับ
6. สามล้อเลี้ยวหล่นหลงหล่มโคลนคิกล้อเลอะ
7. ลอยล่อลูกสิงให้ละเลียบข้าวหลามกับลาบเลือก
8. ลีลาล้มละลายสูญเงินหลายล้านเพราะถูกล่อลวง
9. และแล้วโลกก็ดับลาลอยลม
10. ละลั่นลั่นล้มจากความหลอกลวงจนต้องลอยหลงไหลใจแหลกลาญ

แบบฝึกชุดที่ 7 การออกเสียงประโยคที่มี "ร สลับ ล"

1. รีบลอกรัวเล็ก ๆ อย่าลุดน
2. เขาเค็กร่อนเวลาเขาถูกล้อเลียน
3. เรือล่องลอยไปไม่เห็นร่องรอย

4. แมวถูกน้ำร้อนลวกเลยร้องลั่น
5. เราเลื่อนรถไปจอดหน้าร้านเลิศรส
6. รุ่งโรจน์เรียบเรียงเรื่องงานเลี้ยงอำลา
7. พังเราเล่าเรื่องราวแล้วรวบรวมไว้เล่าเรียน
8. คนร้อยลั่นร่อนล่านำให้ลูกเรือล่อมกันหลงรัก
9. รถเหล็กทับดูกรักเป็นรอยล่อร่อนลั่นเลย
10. รอยรั้วมีคำลึงขึ้นกรกรู้ง

แบบฝึกหัดที่ 8 การออกเสียงคำควบ "ร"

ครวญคราง	กราบกราน	ครากคร่า	กรุ่มกริม
ปราบปราม	ปรับปรุง	พรักพร้อม	กรึกกราย
กรุงไกร	ครอบครอง	พระเครื่อง	ครึ่งคราว
ครองแครง	ครบครัน	ปราศเปรี้ยว	ครึกครื้น
เครื่องเครียก	ปรนเปร่อ	โกร่งกร่าง	เปรียงปร่าง
ครอบคร้ว	เพริศพริ้ง	พริ้มเพรา	แพรวพราว
เพริศพราย	เพริศแพรว	เพราเพริศ	พริ้วเพริ้ว
คร่ำครวญ	ครั้นแครง	โกรชกริ้ว	กรุ่งกริ่ง
ขรุขระ	เครื่องครึก	ครึกโครม	โครครวญ
โครมคราม	ปราศเปรื่อง	ปรวนแปร	ประปราย
ตรวจตรา	พร้อมเพรียง	พริ้นพริ้ง	พริ้งพร้อม
โครกคราก	คร่ำคร่า	คร่ำแครง	เปรียบเปรย

แบบฝึกหัดที่ 9 การออกเสียงคำควบ "ล"

คลุกคลี	ขลาคขลา	คลาคคล่า	โคลงเคลง
ปลุกปล้ำ	กลัดกลุ้ม	กลับกลาย	คลาคเคลื่อน
ขลุกขลัก	ขลุกขลิก	เปล้าเปลี่ยว	เปลี่ยนแปลง
พลิกเพลง	พลับปลา	เพลิกเพลิน	กลมกล่อม
กลมกลึง	คลับคล้าย	แปลกปลอม	คลอเคลีย

ปลิ้นปล้อน	ปลอมแปลง	ปลุกปล่อย	คลอนแคลน
กลิ้งกลอก	เกลือกกลัว	กล่อมเกลา	ขลุ่ยขลุ่ย
เพี้ยงพล้ำ	คละคลุ้ง	กลางแคลง	พลุพลุ
ปลาบปลื้ม	ปลุกปลอบ	ผลิผลาม	ผลุนผลัน
ผลุนผลับ	ผลุนโผล่	ปลอมแพลม	พลับพลึง
กลับกลอก	กล้องแก้ง	ไก่อ่เกลี่ย	เกลี่ยกลม
กลมเกลียว	คลี่คลาย	คล้ายคลึง	คลุมคลั่ง

แบบฝึกหัดที่ 10 การออกเสียงคำ ควบ "ร ก่อน ล" และควบ "ล ก่อน ร"

เกรงกลัว	ครวญเพลง	โกรธเกลียด	พระเพลิง
ร้องเพลง	แปรเปลี่ยน	พร้าพลอก	ครอบคลุม
กลั่นกรอง	ปลอกโปร่ง	ปลากราย	ปลากริม
พลักราก	คลุมเครือ	ปลากรอบ	พลอกพร้า
เพลงเพราะ	ไอลกรุง	เพลงพรหม	คล้ายครู
กล้วยกรอบ	กล้ากราย	กลั่นกรุ่น	กลัวเกรง

แบบฝึกหัดที่ 11 การออกเสียงประโยคที่มีคำ ควบ "ร ล"

1. ครูครับ ครั้งนี้ผมคลานไม่พละคนแน่
2. ฉันคลุกข้าวเกรียบกับปลากรอบอยู่ในครัว
3. ควายทำเสียงโครกครากครีครากคล้ายคนคลั่ง
4. เขาตีฉิ่งกับกรับคังกริ่งกร่างเมื่อกกลางคืน
5. ครอบครัวของฉันทมีพี่น้องครบครัน เราต่างครั้นเครง
6. แม่กลั่นชอบทำแกงปลากราย ขนมครองแครงและทับทิมกรอบ
7. กริชกล่อมแก้มกล่าวคำปราศรัยเพราะไม่อยากให้เพื่อนโกรธเกลียด
8. กรกชเปรียบคังคอกกระคังงาที่หอมกรุ่นและกล้าแกร่งท่ามกลางกระดินณรงค์
9. ตำรวจตรวจตราเพื่อปราบปรามการปลอมแปลงใบปลิวงานตรุษจีนประจำปี

ข้อสังเกต การฝึกออกเสียง ร ล และคำกล้ำนี้ อาจใช้เป็นกิจกรรมการฟังและการอ่านได้

2.2 ฝึกพูกให้ความรู้ พูกโน้มน้าวใจ (สำหรับชั้น ม.ต้น)

จุดประสงค์ของการฝึก

เมื่อนักเรียนฟังตัวอย่างการพูกให้ความรู้ พูกโน้มน้าวใจแล้ว นักเรียนสามารถ

1. ฝึกพูกเลียนแบบการพูกให้ความรู้ พูกโน้มน้าวใจ จากเทปบันทึกเสียง
2. พูกให้ความรู้ พูกโน้มน้าวใจได้ควยสำนวนภาษาของตนเอง

- คำสั่ง
1. ฟังตัวอย่างการพูกให้ความรู้ พูกโน้มน้าวใจ แล้วสังเกตลีลาและน้ำเสียงในการพูก
 2. ฝึกเลียนแบบการพูกตาม เทปบันทึกเสียง แล้วบันทึกเสียงไว้
 3. หมุนเทปกดับ ฟังการพูกของตนเอง สังเกตข้อบกพร่อง แล้วปรับปรุงแก้ไขการพูกให้ดีขึ้น

หมายเหตุ ครูแจกเนื้อหาการพูกให้ความรู้และพูกโน้มน้าวใจให้นักเรียน หลังจากฟังการพูกจบ 2 ครั้งแล้ว

การพูกให้ความรู้เรื่อง เลือกระจุก

สวัสดีคะ เพื่อน ๆ ทุกคน

การสานเลือกระจุกมีทำกันมากที่ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน เป็นอุตสาหกรรมพื้นบ้านที่ทำรายได้ไม่น้อย ทะเลน้อยอยู่ห่างจากควนขนุนประมาณ 17 กิโลเมตร เป็นถนนสี่แควฝุ่นฟุ้งเวลารถวิ่ง ชาวบ้านที่ว่างจากงานประมงจะมานั่งสานเลือตรงลานทรายหน้าบ้าน พอบ้านนอกจากทำไร่ ทำนาจับปลาน้ำจืดที่มีชุกชุมในทะเลน้อยแล้ว เวลาว่างก็นั่งเลี้ยงลูก ๆ แม่บ้านบางคนมีลูกหลับอยู่บนตักขณะที่นั่งสานเลือ เป็นงานยามว่างเพิ่มพูนรายได้ที่ดี

ต้นกระจุกมีลักษณะคล้ายต้นกก ต้นหนึ่งยาวเกือบสองวา ใหญ่ประมาณ 1 ซม. ขึ้นอยู่ตามน้ำ มีมากที่ตำบลตะเคร็ง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อก่อนเวลาไปตัดต้นกระจุกกันที เสียเวลาเดินกันเป็นเดือน ๆ ต่อมา กำนันสุข ทองพูนเอี้ยก ไค้นำพันธุ์มาปลูกที่ทะเลน้อยเป็นคนแรก

ต้นกระจุกขึ้นงามในดินโคลนริมทะเลสาบ แต่จะตัดมาสานได้ต้องรอประมาณ 2-3 ปี ซึ่งจะโค่นยาวประมาณ 2 เมตร ชาวทะเลน้อยเรียกต้นกระจุกนี้ว่า "โพระ" เขาจะถอนต้นกระจุกมามีกรรมเป็นกำแทนองคนหนุ่มฉกรรจ์ แล้วนำไปคลุกโคลนทั้งกำ เพื่อป้องกันมิให้กระจุกเหี่ยวเร็วเกินควร เวลานำไปฟุ้งแดดหากไม่คลุกโคลน กระจุกจะอ่อนเหี่ยวใช้การไม่ได้ดี หลังจากตากแดดแห้งดีแล้ว จึงนำมาทุบให้แบนด้วยสากไม้ตำข้าว คนทุบกระจุกเขาจะขึ้นไปยืนบนกระจุกซึ่งมัดไว้แล้วกระทุ้งต้นกระจุกเป็นจังหวะน่าดูเหมือนคนตำข้าวเม่า เขากระทุ้งต้นกระจุกจนแบนโคที่จึงนำไปสาน หากต้องการสีสนักก็ต้องนำไปย้อมสีเสียก่อน สีที่ย้อมปัจจุบันใช้สีวิทยาศาสตร์ แต่เคิมใช้สีที่ได้จากรากไม้ นำมาทุบมาย้อม การสานผสมสีมีลวดลายหลายแบบ หากมีหลายสีก็ยิ่งแพง ทั้งนี้ขึ้นกับลวดลายด้วยว่าสานยากมากน้อยแค่ไหน แต่ปรากฏว่าคนชอบกลับชอบสีธรรมชาติของกระจุกเพราะนำไปปูห้องแล้วดูก็อีกทั้งราคาก็ถูกด้วย

(จากหนังสือภาษาไทย ของ ศุภชัย รัตนโกมุท)

การผูกโน้มน้าวใจเรื่อง ทำชีวิตให้มีค่าช่วงเวลาปิดภาค

สวัสดีค่ะ เพื่อน ๆ

คุณคงกำลังคร่ำเคร่งท่องตำราเรียนอย่างหนัก เพราะใกล้จะถึงวันสอบได้แล้ว และเมื่อสอบเสร็จคุณก็คงจะวางแผนการไว้ว่าจะไปเที่ยวหรือพักผ่อนให้สนุกสนานที่ไหนก็จะต้องใช้เงินเท่าไร และจะหาวิธีปะเทาะเงินจากคุณพ่อคุณแม่อย่างไร โดยคุณไม่ถูกบ่นมากนัก

ในขณะที่คนส่วนหนึ่งคิด เช่นนี้ ก็ยังมีอีกส่วนหนึ่งซึ่งแทนที่จะใช้เวลาที่ว่างระหว่างหยุดภาคไปเที่ยวเหมือนกับเพื่อน ๆ แต่พวกเขาเหล่านั้นกลับหันไปหางานต่าง ๆ ทำอย่างแข็งขัน บางคนอาจเป็นกระเป๋ารถประจำทาง เป็นพนักงานขายของหน้าร้านหรือสอนหนังสือ ซึ่งจะทำให้ได้เงินมาเป็นค่าขนม ค่าใช้จ่ายส่วนตัว หรือนำมาจุนเจือครอบครัวได้อย่างสบาย ๆ

พวกเขาเหล่านั้นมีความจำเป็นอะไรหรือที่ต้องทำงานชนิดนี้ก็เป็นเกลียวในช่วงเวลาที่น่าจะได้หยุดพักผ่อนนอนอยู่ที่บ้านให้สบายใจ จริงละ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะต้องช่วยเหลือครอบครัว แต่มีอีกจำนวนไม่น้อยที่บอกว่าที่อยากทำงานช่วงปิดภาค เนื่องจากต้องการหาประสบการณ์ในการทำงาน บางคนไม่คิดว่าจะทำงานพวกนี้เพราะมีทัศนคติว่า การที่ไป

ทำงานขายของหรือเป็นกระเป่ารถประจำทาง ทำให้ต้องอับอายขายหน้า คุณอย่าคิดอย่างนั้นนะคะ เพราะสิ่งที่ได้รับนั้นมีค่ามากกว่า คือ คุณจะได้รับประสบการณ์ คุณจะมีความรู้สึกว่าคุณเองมีคุณค่าและมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

ประโยชน์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการทำงานในช่วงหยุดภาคเรียน นอกเหนือจากคำพูดลอย ๆ ที่ว่า ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เช่นที่คุณได้ยินเสมอ ๆ ก็คือ โลกของคุณจะกว้างขึ้น สายตาของคุณจะมองอะไรได้ไกลกว่าเดิม หลายสิ่งหลายอย่างที่คุณคิดว่าช่างเป็นเรื่องธรรมดาเสียเหลือเกินนั้น ถ้าคุณเป็นผู้ปฏิบัติเองแล้วจะทราบว่า มันไม่ใช่ง่ายนัก ในขณะที่เดียวกันบางเรื่องที่คุณเห็นว่า ช่างยากเย็นแสนเข็ญนั้น หากลองทำดูจริง ๆ คุณอาจจะรู้สึกว่ามันไม่ยากเท่าที่คิด

ประโยชน์ที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งที่ควรพูดถึงอย่างยิ่งก็คือ คุณจะรู้จักตัวเองว่าคุณถนัดที่จะทำงานอะไร ฝึกงานประเภทไหน และเมื่อคุณเรียนจบจะเข้าทำงาน คุณจะได้มองงานออกไปตั้งครั้งตั้งค่อน เรียกว่ามีชัยไปกว่าครึ่งในช่วงแรก ๆ ของการทำงาน และนั่นก็เป็นโอกาสอันแสนดีของคุณที่จะให้ที่ทำงานแห่งนั้นยอมรับคุณมากขึ้น

มาเถิดคะ มาใช้เวลาว่างช่วงปิดภาค ทำชีวิตคุณให้มีค่าเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(จากหนังสือ เรื่องการพูด ของ นันทา ชุนภักดิ์)

3. กิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน

3.1 การอ่านทำนองเสนาะ (สำหรับชั้น ม.ต้น และ ม.ปลาย)

จุดประสงค์ของการฝึก

1. เพื่อฝึกอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรองต่าง ๆ ให้ถูกต้อง ทั้งทำนอง จังหวะ และลีลา
2. นักเรียนสามารถอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรองต่าง ๆ ที่กำหนดให้ได้ อย่างถูกต้องและไพเราะ
3. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรอง นอกเหนือจากที่กำหนดให้ไว้

คำสั่ง ให้นักเรียนฝึกอ่านทำนองเสนาะตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ฟังเทปการอ่านทำนองเสนาะบทละ 2 ครั้ง
2. เปิดเทปแล้วฝึกอ่านคลอตามไปค่อย ฝึกหลาย ๆ ครั้ง จนกว่าจะอ่านไค้คล่อง
3. เมื่อแน่ใจว่าอ่านไค้แล้ว ให้บันทึกเสียงลงแถบบันทึกเสียง
4. หมุนเทปกลับมาฟังใหม่เปรียบเทียบกับเสียงจากเทปที่เป็นแม่แบบ ถ้ายังมีเสียงเพี้ยนไม่ถูกทำนองให้ฝึกอ่านใหม่

กลอนสี่กวาง

สี่กวางหวานอื่นมีหมีนแสน
กลืนประเทียบเปรียบดวงพวงพยอม
แม่นลอลามหยามหยาบไม่ปลาบปล้ม
ผู้คีไพรไม่ประกอบชอบอารมณ์

ไม่เหมือนแม่นพจมานที่หวานหอม
อาจจะน้อมจิตโน้มค้วยโถมลม
ถึงคู่คีมบรรเพ็คต้องเช็คชม
ใครฟังลมเมินหน้าระอาเอย

(พระราชนิพนธ์ ของ พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชินทรไพศาลโสภณ)

กลอนสุภาพ

ยกออกนอกเมืองสวรรค์โลก
เจ้าพลายกระสันพันทวี
ถ้ามั่นแก้วแววตามาค้วยพี่
คิกพลางเคินพลางตามทางมา
แลเห็นเขาเงาเง้อมชะง่อนชะงอก
โครมคิกกีก้องท่องพนาค
เป็นชวากว้างเวียงตะเพิงพัก
บางใสศกหยดยอยเหมือนพลอยนิล
ตรงตระพักเพิงผาศิลาเณิน
ที่หุบห้วยเหวหินบิ่นหลาย
บ้างเป็นยอกกอกกายตะเกะตะกะ

ข้ามโคกเข้าป่าพนาศรี
รำลึกถึงมาลีศรีมาลา
จะชวนซี้ชมไม้ไพรพฤษษา
ข้ามท่าเขินเขาลำเนาธาร
เป็นกรวยโกรกน้ำสาครกระเซ็นชาน
พลุ่งพล่านมาแต่อกศิรินทร์
แงชะงักเง้อมชะง่อนล้วนก่อนหิน
บ้างเหมือนกลืนปุ๋ยห้อยเรียงราย
ชะงักเงินเง้อมงอกชะง่างาย
เป็นวุ้นไว้งโพรงพรายคล้ายพร้อย
ตะขรุตะขระเหี้ยนหักเป็นหินห้อย

ชุกชุกขิกหยคหยคเป็นยอค้อย

บ้างแหลมลอยเลื่อมสลักระยับยิบ

(จากเรื่องขุนช้างขุนแผน)

กลอนเสภา

เจ้าพलयามความแสนสงสารแม่
แล้วกราบกรานมารดาด้วยอาลัย
แต่ครั้งนี้มีกรรมต้องจำจาก
เที่ยวหาพ่อขอให้ปะเคชะบุญ
แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
จะก้มหน้าตาไปมิได้กลัว

ซ้ำเลื่องแลดูหน้าน้ำตาไหล
ลูกเติบโตใหญ่คงจะมาหาแม่คุณ
ต้องพลัดพรากแม่ไปเพราะอายขุน
ไม่ลืมคุณมารดาจะมาเยือน
คนอื่นสักหมิ่นแสนไม่แมนเหมือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
เขาจะพานว่าวันแม่ทูนหัว
เมื่อยามวิงวอนนักจงหักใจ

(จากเรื่องขุนช้างขุนแผน)

โคลงสี่สุภาพ

ไอศรีเสาวลักษณ์ล้ำ
แม้ว่ามีกิ่งโพยม
ชวนขวัญชูชูโฉม
ก็คมีกิ่งฟ้า

แลโลม โลกเอย

ยื่นล้ำ

แมกเมฆ ไวแม่

ฝากน้องนางเคี้ยว

(นิราศนรินทร์ ของ นายนรินทร์ชิเบศร อิน)

ปางเสด็จประเวศก้าว
ทรงรัตนพิมานชัย
พรั่งพร้อมพวกพลไกร
เรือกระบวณคันแพ้ว

ชลาลัย

กิ่งแก้ว

แหนแห

เพชรพริ้งพวยทอง

(กาพย์เห่เรือ ของ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศ)

กาพย์ยานี 11

พระเสด็จไคยแคนชล
 กิ่งแก้วแพรวพรรณราย
 นาวาแน่นเป็นชนัค
 เรือริ้วทิวธงสดอน
 เรือครุฑยุคนาคหัว
 พลพายกรายพายทอง
 สรมุขมุขสีค่าน
 ม่านกรองทองรจนา
 สมรรถชัยไกรกาบแก้ว
 เรียบเรียงเคียงคู่จร
 สุวรรณหงส์ทรงพู่ห้อย
 เพียงหงส์ทรงพรหมมินทร์

ทรงเรือค่นงามเนคินาย
 พายอ่อนหยับจับงามอน
 ล้วนรูปสัตว์แสนยากร
 สาคกรครันครันพอง
 ลิวลอยมาพาดันผยอง
 ร่องให้เห่โอ้เหมา
 เพียงพิมานผานเมฆา
 หลั่งคาแคงแย่งมังกร
 แสงแวววิบจับสาคร
 คิ่งร้อนฟ้ามาแคนคิน
 งามชคช้อยลอยหลังสินธุ์
 ลินลาศเลื่อนเคื่อนตาชม

(กาพย์เห่เรือ ของ เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศ)

กาพย์ฉมัง 16

เห็นกว้างย่างเยื้องช้าเสื่องเคิน	เหมือนอย่างนางเชิญ
พระแสงสำอางข้างเคียง	
เขาสูงฝูงหงส์ลงเรียง	เรียงร้องช่องเสียง
สำเนียงนาฟังวังเวง	
กลางไพรไถ่ขันบรลง	ฟังเสียงเพียงเพลง
ขอแจ้งจำเรียงเวียงวัง	
ยู่ทองร้องกระโถ้งโห่งคัง	เพียงซ้องกลองระฆัง
แตรสังข์กังสกาลซานเสียง	
กะลิ่งกะกลางนางนวลนอนเรียง	พญาลอคลอคเคียง
แอนเอียงอโห่งโห่ง	

(จากเรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา)

กาพย์สุรางคนางค์ 28

วันนั้นจันทร์	มีคารากร	เป็นบริวาร	
เห็นลั่นคันท้า	ในป่าท่าธาร	มาลีคลีบาน	ใบก้านอรชร
เย็นฉ่ำน้ำฟ้า	ชื่นชะมกา	วายุพาขจร	
สารพันจันทร์อิน	รินกลั่นเกสร	แดนคอคลอร้อน	ว่าวอนเวียนระวัน
จันทร์าคลาเคลื่อน	ตระเวนไพรไก่อื่อน	เคียนเพื่อนชานชั้น	
ปู่เจ้าเขาเขิน	กู่เกริ่นหากัน	สินธุพุดัน	ครั้นครั้นทวันไหว

(จากเรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา)

สวคโธเอื้อวิหารราย

นะโมข้าจะไหว้	วระไตรระตะนา
ใส่ไว้ในเกศา	วรบาทะมุณี
คุณวระไตร	ข้าใส่ไว้ในเกศี
เคชะพระมุณี	ขอย่ามีทีโทษา
ข้าขอยอชูลี	ใส่เกศีไหว้บาทา
พระเจ้าผู้ทรงพระกรุณา	อยู่เกศาอย่ามีภัย
ข้าไหว้พระสะธรรม	ที่ลี้กล้าคัมภีร์ใน
ไค้คุณุ่เข้าใจ	ขอย่าไค้มีโรคา

(จากหนังสือปฐม ก กา หักอ่าน)

ท่านองเชิกหุ่น

ฝ่ายสุวรรณมาลีศรีสุวรรณ	อยู่พร้อมกันที่ล้ากำปั่นใหญ่
ฟังสำเนียงเสียงปีพระอภัย	ก็จำไค้ควยเคยฟังแต่หลังมา
ทั้งถ้อยคำร่ำเรียกสำเนียงกน	เห็นเพียงแท้วภายในให้ไปหา
สินสมุทรสุดคึกถึงบิคา	จึงทูลว่าป็นนี้ไม่มีใคร
คือทรงฤทธิ์บิคุรงค์ของลูกรัก	เห็นแน่นักพระองค์อย่าสงสัย
ข้าจะขอทูลลาอาสาไป	แล้วจะไค้รับมาเถตราเรา

ท่านองสังขาร

สองกษัตริย์ศรีสว่างว่าว่าวุ่น	เขามีคุณพระบิคามากับเขา
ควรจะไปไต่ถามคามสำเนา	จะค้นเคาคือไปนั้นไม่ก็
พวกฝรั่งสังกาจะว่าไค้	ต้องซักซ้องหมองใจไม่พอที่
ฉวยชุกเข็ญเป็นศึกจะเสียที	คัวยพระพิมีไค้รู้อยู่คัวยมัน

(จากเรื่อง พระอภัยมณี)

ฉันท

อินทรวชิรฉันท

ควรเพื่อจะสมเพช	ภยเวทนาการ
คัวยท่านพญาจารย์	พะกระทบประสพทัณฑ์
โคยเค็มกตัญญู	กตเวทิตาครัน
ใหญ่ยิ่งและยากอัน	นรอื่นจะอาจทน
หยิ่งชอบนิยมเชื้อ	สละเนื้อและเลือดคน
ยอมรับทุเรศผล	ชรการณพะพานกาย
ไปเห็นกะเจ็บแสบ	ชีวแทบจะทำลาย
มอบสัจย์สมรรถหมาย	มนมันมีหวั่นไหว

(จากเรื่อง สามัคคีเภทคำฉันท์)

มาณวฉันท

ดวงลุประมาณ	กาลอนุกรม
หนึ่ง ณ นิยม	ท่านทวิซงค์
เมื่อจะประสิทธิ์	วิหะยง
เข็ญวรงค์	เอกกุมาร
เชอจรตาม	พราหมณะไป
โคยเฉพาะใน	ห้องรฐาน

จึงพดพิถาม
ขอชประชน

ควมพิสการ
โทษะแลไซ

(จากเร่อง สามัคคีเกทคำฉนั)

3.2 ฝีกอ่านช่ว ประกาศ แถลงการณและสารคคี (สำหรับชั้น ม.ต้น)

จุดประสงค้ ของการฝีก

1. เพื่อให้นักเรียนไค้ฝักตัวอย่งที่คิในการอ่านช่ว ประกาศ แถลงการณ และสารคคี
2. เมือฝักตัวอย่งที่คิในการอ่านแล้ว นักเรียนสามารถอ่านช่ว ประกาศ แถลงการณและสารคคีไค้ โดยมิลีลาและน้ำเสียงในการอ่านเหมาะสม และสอคคดองกับเนือควมแต่ละประเกท

- คำสั่ง
1. ฝักการอ่านแต่ละประเกท 2 คร้ง
 2. ส้งเกทนน้ำเสียง จ้งหวะและลีลาในการอ่าน
 3. ฝีกอ่านโดยทำนน้ำเสียง จ้งหวะและลีลาให้เหมือการอ่านที่ไค้ยินจากเทป
 4. หมุนเทปกลับฝักเสียงอ่านของตนเอง ส้งเกทข้อบกพร่อง แล้วพยายามแก้ไซข้อบกพร่อง โดยฝีกหลาย ๆ คร้ง

ชาว

พระราชพิธีอาสาฬหบูชาและเทศกาลเข้าพรรษา

เลขาธิการพระราชวังได้รับพระบรมราชโองการเหนือเกล้าฯ สั่งว่าพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันอาสาฬหบูชาและเทศกาลเข้าพรรษาสำหรับปี พ.ศ. 2526 กำหนดพระราชพิธีครั้งนี้ วันอาทิตย์ที่ 24 กรกฎาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

เวลา 16.30 น. เสด็จพระราชดำเนินเข้าในพระอุโบสถ ทรงจุดเทียนพรรษาบูชาพระรัตนตรัย ถวายพุ่มรูปเทียนบูชาพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร พระพุทธสัมพันธิ์ พระพุทธยอกฟ้า พระพุทธเลิศหล้านภาลัย แล้วทรงจุดรูปเทียนนมัสการ และประเคนรูปเทียนแด่พระสังฆราช สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะฐานานุกรม เปรี๊ยะและนาคหลวง แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันที่ 25 กรกฎาคม เวลาเช้า โปรดเกล้าฯ ให้นิมนต์พระภิกษุ 150 รูป เข้ารับบาตรในพระบรมมหาราชวัง ตามพระราชประเพณี เนื่องด้วยพระราชกุศลเข้าพรรษา

เวลา 16.00 น. เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังวัดบวรนิเวศวิหาร เข้าในพระอุโบสถ ทรงจุดรูปเทียนบูชาพระพุทธชินศรี บูชาพระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวเรศวริยาลงกรณ์ พระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์ พระราชอุปัชฌาจารย์ ถวายพุ่มรูปเทียนพระญาณสังวร เจ้าอาวาส แล้วเสด็จออกจากพระอุโบสถ ทรงจุดเทียนพรรษาบูชาพระรัตนตรัย ถวายพุ่มรูปเทียนบูชา ณ มุขนิยสถานในพระอาราม แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ

(ชาวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย)

ประกาศชมรมห้องสมุด

เรื่อง รับสมัครสมาชิก

ตามที่คณะนักเรียนได้ออกเสียงเลือกตั้งกรรมการชมรมห้องสมุดประจำปีการศึกษา 2524 และทางโรงเรียนได้ประกาศแต่งตั้งไปแล้วนั้น บัณฑิตกรรมการชมรมห้องสมุดได้ลงมือ

ปฏิบัติงานไปบ้างแล้ว เริ่มต้นโดยการสำรวจบัญชีหนังสือทั้งหมดที่มีอยู่ จากการสำรวจครั้งนี้ปรากฏว่าหนังสือของห้องสมุดยังมีจำนวนน้อย โดยเฉพาะหนังสือประเภทสารคดีและหนังสือกฎหมายและข่าว เพราะถูกฉีกตัดไปเป็นจำนวนมาก

เนื่องจากห้องสมุดเปรียบเสมือนแหล่งทรัพยากรของวิชาความรู้ต่าง ๆ ที่ทุกคนสามารถชุกค้นไปเป็นกรรมสิทธิ์ของตนได้ จึงสมควรที่พวกเราจะต้องช่วยกันทะนุบำรุงกิจการห้องสมุด ให้เจริญก้าวหน้าสามารถรับใช้พวกเราได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขณะนี้ห้องสมุดของเรากำลังขาดหนังสืออีกมาก แต่การขาดหนังสือพอแก้ไขได้ ด้วยเงิน ซึ่งทางโรงเรียนมีงบประมาณซื้อหนังสือเป็นประจำอยู่แล้ว ส่วนการขาดแคลนที่ขัดขวางความเจริญเติบโตของห้องสมุดอย่างร้ายแรงที่สุด คือ ความสนใจของพวกเราในกิจการห้องสมุด ถึงแม้ห้องสมุดจะมีหนังสือมากมายเพียงใด ถ้าพวกเราไม่รู้จักใช้และบำรุงรักษาห้องสมุดในทางที่ถูกที่ควร หนังสือในห้องสมุดก็ในวันแต่จะร่อยหรอไป และเสื่อมค่ากลายเป็นเพียงเศษกระดาษเท่านั้น

จึงขอถือโอกาสนี้วิงวอนเพื่อนนักเรียนทั้งหลายให้ความสนับสนุนแก่ห้องสมุดของเรา โดยสมัครเข้าเป็นสมาชิก เพื่อที่จะได้ร่วมพลังความคิดและพลังกายช่วยกันประดับประดาห้องสมุดของเรา ให้มีความสมบูรณ์เป็นแหล่งทรัพยากรสรรพวิชาการอย่างแท้จริง

บัดนี้ชมรมห้องสมุดยังเปิดรับสมัครต่อไปจนถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2524 คัดข้อสอบใบสมัครและยื่นสมัครได้ที่บรรณารักษ์ ระหว่างเวลา 12.15-13.00 น. ทุกวัน

ประกาศมา ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2528

น.ส.นารี แจ่มจรัส

ประธานชมรม

(จากหนังสือเรียน ท 041 ของ เสนีย์ วิลาวรรณ)

แถลงการณ์ของคณะกรรมการนักเรียน
เรื่อง เหตุการณ์สืบเนื่องกับการแข่งขันกีฬา

เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่กีฬาซึ่งโดยเนื้อแท้ของมันแล้วเป็น "ยาวิเศษแก้กองกิเลสทำคนให้เป็นคน" กลับเป็นมูลเหตุให้เกิดความแตกร้างเข้าใจกันผิด ระหว่างพวกเรากับเพื่อนนักเรียนโรงเรียนอื่น ซึ่งมีไมตรีต่อกันมาช้านาน ถึงขั้นจะเข้าทำร้ายกันกลายเป็นจลาจลในบ้านเมือง

ขอให้พวกเราอย่าได้ใช้อารมณ์ว่าวม โปรรคัยยังซึ่งใจใช้สติสัมปชัญญะไตรตรอง
 คว้า เรื่องที่พวกเราถือว่าคอขาดบาดตาย เป็นการหยามศักดิ์ศรีของพวกเราอย่าไม่เหลือ
 หรอนั้น ใครเป็นผู้ก่อขึ้นเป็นนักเรียนโรงเรียนนั้นหรือเปล่า จากการสอบสวนปากคำของ
 ผู้ที่อยู่ใกล้ซิคเหตุการณ์ก็ยังไม่ประจักษ์ชัดว่าผู้ก่อเหตุขึ้นนั้นเป็นนักเรียนโรงเรียนนั้น อาจเป็น
 บุคคลอื่นที่มาชมการแข่งขันกีฬาครั้งนั้นก็ไ้

จุดประสงค์สำคัญของการกีฬาเพื่อปลูกฝังความอดกลั้น ความให้อภัยและเสริม
 สร้างสามัคคี ถ้าพวกเราใจเร็วคว่นไ้ กระทำสิ่งไม่คิงามลงไป เท่ากับว่าพวกเราไม่ไ้
 รับประโยชน์จากการกีฬาแม้แต่น้อย เหมือนจวักตักแกงไม่ไ้รู้รสแกง และที่ร้ายแรงที่สุด
 ก็คือ เกียรติยศ ชื่อเสียงของโรงเรียนซึ่งรุ่นพี่ไ้ช่วยกันจรรโลงมาช้านานจะต้องพลอยเสื่อม
 ลึน เพราะการกระทำอันขาดความยั้งคิดชั่วแค้นของพวกเรา

เวลานี้อาจารย์ใหญ่ของเราไ้พยายามติดต่อกับทางการตำรวจ ให้เร่งสอบสวน
 หาตัวผู้ก่อเรื่องอยู่ จึงควรที่พวกเราจะไ้อยู่ในความสงบ เพื่อให้โอกาสแก่ทางการทำหน้าที่
 ตามขั้นตอนต่อไป

ท่านทั้งหลายเคยยั้งคิดบ้างหรือไม่ว่า ถ้าพวกเราตัดสินใจเรื่องนี้เสียเอง โดยไม่
 คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น แทนที่เราจะเป็นฝ่ายถูกกลัดบจะไ้ต้องถูกประณามว่า เป็นคนหนัก
 แฉ่นคินไปเสียเอง

คณะกรรมการนักเรียน

25 ธันวาคม 2529

(จากหนังสือเรียน ท 041 ของ เสนีย์ วิลาวรรณ)

สารคดี

งานบุญใส่บาตรดอกไม้เข้าพรรษา

กิจกรรมงานบุญเข้าพรรษานั้น นอกจากจะมีการทำบุญถวายภัตตาหาร ถวายผ้า
 อาบนำฝน ถวายผ้าป่า ถวายเทียนพรรษาแล้ว บางวัดไ้จัดงานบุญที่น่าสนใจคือ งานบุญใส่
 บาตรดอกไม้ถวายแก่พระสงฆ์ เพื่อนำไปเป็นเครื่องพุทธบูชา

งานบุญใส่บาตรดอกไม้ที่จักกันเป็นประเพณีที่วัด 2 แห่ง คือ วัดบวรนิเวศวิหาร
 กรุงเทพมหานคร และที่วัดพระพุทธบาท อำเภอบึงพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ในวันเข้าพรรษา ก่อนที่พระสงฆ์จะเข้าสวณต์ในพระอุโบสถนั้น ชาวบ้านจะนำดอกไม้ไว้คอยถวาย ซึ่งช่อดอกไม้จะทำเป็นช่อพิเศษ มีดอกไม้ รูปเทียนมีครวมอยู่ด้วยกันที่วัดพระพุทธบาทสระบุรีนั้น ชาวบ้านเขาใช้ดอกไม้ป่าชนิดหนึ่ง เรียกกันว่าดอกเข้าพรรษา เป็นไม้ตระกูลขิงช่า ออกดอกเป็นช่อ ดอกสีเหลืองจำปา บางช่อมีสีขาวปน ต้นไม้ชนิดนี้จะออกดอกในช่วงต้นฤดูฝน มักออกสะพรั่งในระหว่างเทศกาลเข้าพรรษา เมื่อเก็บดอกไม้้นั้นก็นำมามักกับรูปเทียน พระสงฆ์จะเดินมารับบาตรจากลานมณฑลพระพุทธบาท แล้วท่านก็จะเข้าไปสวณต์ในพระอุโบสถ

(จากหนังสือภาษาไทย ของ ศุภชัย รัตนโกมุท)

4. กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

4.1 แต่งเรื่องต่อจากเรื่องที่กำหนดให้จบสมบูรณ์ (สำหรับชั้น ม.ต้น).

จุดประสงค์ ของการฝึก

เมื่อนักเรียนฟังเรื่องเล่าจบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. เข้าใจเนื้อเรื่อง สรุปใจความสำคัญและตีความจากเนื้อเรื่องได้
2. แต่งเรื่องต่อให้จบสมบูรณ์ได้

คำสั่ง เรื่องที่จะฟังต่อไปนี้ เป็นเรื่องแต่งยังไม่จบสมบูรณ์ ให้นักเรียนตั้งใจฟัง 2 เที้ยวเพื่อทำความเข้าใจ แล้วปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. แต่งเรื่องต่อให้จบสมบูรณ์ โดยใช้จินตนาการของตนเอง
2. ตั้งชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

ผมชื่อ "นิค" บ้านอยู่ในกรุงเทพฯ วันเสาร์-อาทิตย์ ผมจะไปบ้านคุณปู่ซึ่งอยู่ในสวนเป็นประจำ บ้านคุณปู่มีสัตว์เลี้ยงน่ารักอยู่ตัวหนึ่ง เป็นสุนัขพันธุ์ไทยชื่อจิง เจ้าจิงชอบผมมาก มันดีใจและกระดิกหางต้อนรับผมทุกครั้งที่ผมมาเยี่ยมคุณปู่คุณย่า คุณพ่อคุณแม่ก็นำผมมาส่งไว้ที่บ้านคุณปู่ในวันหยุดตั้งแต่เช้า พอเย็นดงจึงมารับกลับ แต่บางครั้งผมขออยู่ค้างคืนวันเสาร์ เพื่อจะได้อยู่เล่นที่บ้านสวนนาน ๆ

คืนวันหนึ่งที่ผมค้างกับคุณปู่คุณย่า มีเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้น คุณปู่ไม่สบายมากหายใจไม่ออก คุณย่าบอกว่าต้องรีบนำส่งโรงพยาบาลและอยู่ดูแลคุณปู่อยู่ที่นั่น จะให้ผมอยู่

เข้าบ้านคนเดียวได้หรือไม่ ผมรีบอาสาเข้าบ้านทันที บอกคุณย่าว่าไม่ต้องเป็นห่วงผม ผมจะดูแลบ้านให้

เมื่อคุณย่าพาคุณปู่ไปแล้วผมปิดประตูรั้วและประตูบ้าน บ้านคุณปู่เป็นบ้านใต้ถุนสูง มีนอกชานแบบบ้านโบราณ ห้องต่าง ๆ จะเปิดออกสู่นอกชานนี้รวมทั้งห้องนอนของผมด้วย

ผมปิดประตูห้องนอน สวมคนโทหัวพระแล้วก็เข้านอน ใจของผมไม่ค่อยคึกเพราะเป็นห่วงคุณปู่ว่าจะเป็นอะไรมากหรือไม่ ทั้งยังรู้สึกท้อเพราะต้องอยู่คนเดียวในบ้าน ผมจึงนอนไม่ค่อยหลับสนิท รู้สึกครึ่งหลับครึ่งตื่นอยู่ตลอดเวลา

เสียงลมพัดและเสียงกิ่งไม้ซึ่งเคยฟังไฟเราะเหมือนเพลงกล่อมให้หลับในคืนนี้ กูวังเวง เสียงจิ้งหรีดเรไรคัง ๆ หยุก ๆ เป็นระยะ หิ่งห้อยที่บินผ่านหน้าต่างห้องผมก็มิแสงวาววามน่ากลัว ทั้ง ๆ ที่แต่ก่อนผมชอบนอนดูเล่นและชอบให้บินมาบ่อย ๆ นาน ๆ ผมจะได้ยินเสียงแหบ ๆ ของนกกลางคืน ซึ่งฟังไม่หวานหูเหมือนพวกนกกลางวัน ปกติผมเป็นคนนอนหัวค่ำและหลับง่าย จึงไม่เคยได้ยินเสียงน่ากลัวเหล่านั้นมาก่อน พอผมค่อย ๆ รู้สึกคุ้นกับเสียงแปลก ๆ ในตอนดึกเหล่านี้ ก็กลับมีเสียงที่น่ากลัวว่าคังขึ้น

ก๊อก ! ก๊อก ! ก๊อก !
ก๊อก ! ก๊อก ! ก๊อก !

ผมพรวกพราวกลัวขึ้นนั่ง เสียงใครมาเคาะประตูผมกลางดึก เขามาผ่านประตูบ้านตรงนอกชานมาได้อย่างไร

ชโมยหรือ ? ถ้าเป็นชโมยจะเคาะทำไม

ถ้าเช่นนั้นใครเล่า ?

เสียงก๊อก ๆ คังขึ้นอีก ผมจะเปิดออกไปดูก็ไหม ที่แปลกก็คือเจ้าจงทำไมไม่เข้าชโมย มันหายไปไหน หรือว่ามันถูกโจรวางยาเสียแล้ว ผมเคยอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ว่าโจรโจรร้ายมักวางยาสุนัขก่อนขึ้นชโมยของ นี่ผมจะทำอย่างไรดี โจรมันคงแอบรู้ว่าคุณปู่คุณย่าไม่อยู่

เสียงก๊อก ๆ คังขึ้นอีกแล้ว ผมชนลุกชู ถ้าไม่ใช่โจร แต่เป็นผีล่ะ

ผมไม่เคยถูกผีหลอกที่นี่เลย "ที่นี่ไม่มีผีนะ" ผมพยายามปลอบใจตัวเอง

เสียงสุนัขเห่าหอนอยู่ไกล ๆ ทำให้ผมใจสั่น หัวใจไหวกับเสียงก๊อก ๆ เคาะประตู
ที่ผมอธิบายไม่ได้

หรือว่าคุณปู่มาเคาะหาผม วิญญาณคุณปู่ซึ่งออกจากร่างไปแล้วกลับมาเคาะหาผม
เพื่อจะบอกลา ผมเคยได้ยินเขาเล่ากันทำนองนี้บ่อย ๆ แต่ไม่เคยเชื่อ

"คิดบ้า ๆ" ผมคุยตัวเอง คุณปู่ไม่สบายมากก็จริง แต่แพทย์สมัยนี้รักษาเก่งมาก
ผมก็ไ้สวคมนตรีภาวนาให้คุณปู่ปลอดภัยแล้ว ไม่ใช่คุณปู่แน่ ๆ

เสียงก๊อก ๆ กังขั่นอีก ผมพยายามหลับตานอนเพื่อให้ไม่ได้ยินเสียงเคาะประตู
แต่ก็เป็นไปไม่ได้ ผมทนนอนล้มคาที่คืนอย่างนี้ไม่ได้ เป็นอะไรก็เป็นกัน ผมจะต้องลุกขึ้น
ไปเปิดประตูดูให้รู้แน่ว่าใครเป็นผู้มาเคาะกลางคืนนี้

ผมรวบรวมความกล้า ลงจากเตียงและเดินไปหยุดที่หน้าประตู นึกถึงการเดิน
ของเด็กที่ขายดอกไม้ ผมตัดสินใจว่าผมจะต้องเปิดประตูแล้วถามใครที่มาเคาะว่า "มา
ทำไม"

เมื่อเสียงก๊อก ๆ กังขั่นอีก ผมก็เปิดประตูแล้วออกไปทันที . . .

ให้นักเรียนแต่งเรื่องต่อให้จบ โดยใช้จินตนาการของนักเรียนเอง

(จากเรื่องเสียงกลางคืน ของ ศรีสุรางค์ พูนทรัพย์)

4.2 เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง (สำหรับชั้น ม.ต้น)

จุดประสงค์ ของการฝึก

เมื่อนักเรียนฟังเรื่องต่อไปนี้จบ แล้วสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้

- คำสั่ง 1. ฟังเรื่องต่อไปนี้ 2 เทียว
2. เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

เรื่องการกินผี

การกินผีเป็นประเพณีอย่างหนึ่งของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ แต่ละเผ่าจะมีพิธีการ
แตกต่างกันออกไปตามที่เผ่าของตนถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ปัจจุบันนี้ก็ยังมีอยู่ ในที่นี้จะขอ

กล่าวถึงเฉพาะการกินผีของชนชาวกระเหรี่ยงเท่าที่ได้เห็นมา และไต่ทราบจากเพื่อน
กระเหรี่ยงผู้หนึ่งมีดังนี้

การกินผีมีวิธีการแล้วเนื้อเลือดหนึ่งของมนุษย์ด้วยกันมากิน แต่การกินผีเหมือนกับการกินยาหม้อใหญ่เพื่อป้องกันกาเจ็บไข้ได้ป่วย ซึ่งต้องทำตามประเพณี ถ้าไม่ทำเช่นนั้น ก็เชื่อว่าจะได้รับการรบกวนจากพวกผีต่าง ๆ เช่น ผีเรือน ผีเจ้าที่ ผีกินต้นไม้ ซึ่งจะบันดาลให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บได้ การกินผีนี้กระทำกันในวันขึ้นปีใหม่ของทุก ๆ ปีเป็นประจำความคู่ไปกับงานปีใหม่ และถ้าหากมีโรคร้ายมารบกวนครอบครัวในระหว่างปีนั้น หัวหน้าครอบครัวก็จะจัดการให้มีการกินผีอีกครั้งหนึ่ง เพราะว่าเขาดูถือการกินผีเป็นการกินยาที่แก้ไ้สสารพัดโรค และมีความคุ้มกันได้ทุกชนิด

เมื่อถึงวันปีใหม่อันเป็นวันที่ต้องประกอบพิธีกินผีประจำปี หัวหน้าครอบครัวก็จะต้องตื่นแต่เช้ากว่าปรกติเพื่อออกไปล่าสัตว์ชนิดหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายสุนัข มีขนสีดอกเลา มีหางเหมือนหนูคือไม่มีขน ลำตัวอ้อมกว่ากระต่ายเล็กน้อย โคนปรกติมันอยู่รู และกักตะเหง่าไม้ไผ่ไต่ไค่เก่งมาก เรียกว่าตัวอ้น มีข้อแม้อยู่ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นจนตกกินต้องล่ามาได้ 1 ตัว การล่ามีหลายวิธี เช่น หากพบตัวบนพื้นดินก็ยิงด้วยปืนหรือหน้าไม้ ถ้าอยู่ในรูก็ทำการขุดเอาตัวขึ้นมา ตัวที่อยู่ในโพรงดิน ๆ ก็ขุดง่าย แต่ถ้าวูลูกหรือโพรงลึกก็ยากแก่การขุด เขาจึงใช้วิธีใหม่โดยการใช้ไม้รวกอันเล็ก ๆ เหลาให้แหลมแทงปักลงในดินตรงรูนั้น เพื่อกันทางออกไว้ แล้วใช้มีดขุดไม้ที่ปักนั้นให้มีเสียงก๊งกรอก ๆ เหมือนเสียงกักรากไม้ อ้นตัวที่อยู่ในโพรงได้ยินเสียงตัวนั้น ตามสัญชาตญาณก็คิดว่ามีอ้นตัวอื่นเข้ามาละเมิดลิตธิในรูของมัน ก็จะกระวีกระวาออกมาจากโพรงนั้นทันที แต่เมื่อออกมาพบไม้รวกซึ่งปักคักไว้ก็จะเริ่มทำการกักตะเหง่าทันทีเพื่อออกจากโพรงนั้น ครั้นผู้ล่าได้ยินเสียงกักตะเหง่าก็ใช้ไม้รวกอีกอันหนึ่งซึ่งเหลาจนแหลมคมปักลงตรงตำแหน่งที่ถักไปจากอันเดิมเข้าไปทางค่านในเล็กน้อย เมื่อถักไปถึงทะลุขึ้นบนก็หยุดฟังเสียงครั้งหนึ่งก่อน พอได้ยินเสียงกักตะเหง่าอีก ผู้ล่าก็ใช้ไม้หนัก ๆ ตีกระแทกบนไม้ที่ปักไว้ ไม้ก็จะพุ่งลงไปปักตัวอ้นในโพรงนั้นเอง ก็ จะขุดเอาตัวมันขึ้นมา

เมื่อหัวหน้าครอบครัวได้ตัวอ้นมาแล้ว ก็จะก้มหน้าก้มตาเดินกลับบ้าน เพื่อเอาไปจัดการประกอบเป็นอาหารอย่างคี่ ไปทำพิธีเช่นไหว้ตามต้นไม้ใหญ่ ๆ ที่ถนนนับถือว่าศักดิ์สิทธิ์ การเช่นไหว้นี้ทำด้วยกันหมดทั้งครอบครัวรวมทั้งลูกหลานที่สนิท เมื่อได้เวลา

ก็นำเอาอาหารนั้นมากินกันเหมือนพิธีกรรมจีน การกินของที่ลาจากการเช่นไต้หวัน ถ้าภายในครอบครัวมีลูกเขยจะมากินร่วมกับพ่อตามิได้ พวกลูกเขยจะต้องไปทำการล่าอันมาคนละตัว ตามล่าคืบเขยใหญ่ เล็ก และนำมาประกอบอาหารกินกันกับลูกเมียของตนเช่นกัน การกินจะต้องกินเรียงตามลำดับกันไป การกินของเช่นไต้หวันแหละเรียกว่า การกินผี

(จากสารคดี 5 นาที ของ เมษา สุคันโธ กองวิทยากร กรมประชาสัมพันธ์)

4.3 เขียนตามคำบอก (สำหรับชั้น ม.ต้น)

จุดประสงค์ของการฝึก

เมื่อฟังการอ่านคำหรือข้อความแล้ว นักเรียนสามารถ

1. เขียนสะกดคำได้ถูกต้อง
2. เขียนข้อความได้ถูกต้องทั้งตัวสะกดการันต์ วรรณยุกต์และการเว้นวรรคตอน

แบบฝึกหัดที่ 1 เขียนคำศัพท์

- คำสั่ง
1. ให้นักเรียนฟังและสังเกตการออกเสียงคำต่อไปนี้ 1 เทียว
 2. ฟังคำอ่านคำละ 2 ครั้ง แล้วเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง
 3. เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ทบทวนคำทั้งหมดตามแบบบันทึกเสียง เพื่อตรวจดูความเรียบร้อยอีกครั้งหนึ่ง
 4. ครูเฉลยคำที่ถูกต้อง โดยนักเรียนตรวจการสะกดคำของตนเอง (เพื่อฝึกความซื่อสัตย์) เขียนฝึก 2 คำ หัก 1 คะแนน

1. เอิก-กะ-เหริก	(เอิกเกริก)
2. อาก-ยา	(อาชญา)
3. อะ-ทิด-ถาน	(อิฐฐาน)
4. กะ-ระ-นี่-ยะ-กิก	(กรณียกิจ)
5. กน-อุ-บาย	(กลอุบาย)
6. ขวน-ชวาย	(ชวนชวาย)

7.	คุณ-นะ-วุก-ที	(คุณวุกที)
8.	โคก-สะ-นา	(โฆษณา)
9.	ฉัก-ตระ-มง-คน	(ฉักรมงคล)
10.	ชน-ละ-ประ-ทาน	(ชลประทาน)
11.	ตุ๊ก-กะ-ตา	(ตุ๊กตา)
12.	ทิว-ทัก	(ทิวทัศน์)
13.	บัน-ยา-กาศ	(บรรยากาศ)
14.	โบ-ราน-นะ-วัค-ฤ	(โบราณวัตถุ)
15.	พู-มิ-พาก	(ภูมิภาค)
16.	ผะ-หลิ-ค-ตะ-พัน	(ผลิตภัณฑ์)
17.	มูน-ละ-นิ-ที	(มูลนิธิ)
18.	ยม-มะ-บาน	(ยมบาล)
19.	ลัก-กะ-เพก	(ลักเพศ)
20.	สะ-มັค-ละ-พาบ	(สมรรถภาพ)

เล่าปี	โจโฉ	เคียวหุย	จูหลิง
บุณเพ็ง	กวนอู	บิฮอง	จันเหลียง
บุณทิว	เตียงบันเกี้ยว	กันหยง	กำฮูหยิน
บิฮูหยิน	บิ๊ก	อิโต	อาเต่า
ฮันเบ้ง	เคียวคับ	ม้าเอี้ยน	เจียวเหี้ย
เจียวหล่า	เกงสัน	จงจิ้น	จงสิน
โจหยิน	โจทอง	ลิเตียน	แฮหัวอิน
งักจิ้น	เคียวเลี้ยว	เคาทู	กั้งแอส
ฮันจิ้น	เหียนเต้	เล่ากี้	ซงเบ้ง
จิวอี้	แฮเค้า	กีเทนเกี่ยม	แฮหัวเอี้ยน

(จากหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 2)

แบบฝึกหัดที่ 2 เขียนข้อความตามคำบอก

- คำสั่ง
- ให้นักเรียนฟังข้อความต่อไปนี้ตอนละ 2 เทียบ
 - ให้นักเรียนฟังข้อความทีละประโยค ๆ ละ 2 เทียบ แล้วเขียนสะกคคำให้ถูกต้อง
 - ฟังการอ่านบททวนครั้งสุดท้ายพร้อมกับตรวจดูความเรียบร้อยอีกครั้งหนึ่ง
 - ครูเฉลยข้อความที่เขียนถูกต้อง โดยแจกแผ่นปลิวที่มีข้อความที่ให้เขียน แล้วให้นักเรียนตรวจการเขียนสะกคคำของตนเอง
- เขียนฝึก 2 คำ หัก 1 คะแนน

การ์ตูนหรือภาพวาดง่าย ๆ ซึ่งมักเป็นแบบไม่เหมือนภาพธรรมชาติทั่ว ๆ ไป มีรูปร่างทั้งลักษณะธรรมชาติหรือลักษณะเรขาคณิตหรือลักษณะอิสระ ส่วนใหญ่มักจะมีรูปร่างที่เกินความเป็นจริง หรือลดรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออก เพื่อจุดมุ่งหมายในการบรรยายหรือการแสดงออก หรือการตกแต่งมุ่งให้เกิดความคลกขบขัน ล้อเลียน เสียดสีการเมืองและสังคม ตลอดจนใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ناسนใจยิ่งขึ้น และอาจจะใช้ประกอบการเล่าเรื่องทั้งบันเทิงคดีและสารคดีได้ด้วย

(จาก ชีวิตประวัติและผลงานของประยูร จรรย์าวงศ์ ของ สุวิมล ชนะผลเลิศ)

แม็กลอยลูกพอกถึงแม็กลอม ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำแม็กลอม มีรูปร่างกลมกลิ้งท่าทางปราดเปรียว มีอารมณ์ครึกครื้นชอบครวญเพลงอยู่เป็นประจำ แต่เขาก็ไม่ใช่คนกรีกกราย ชอบพลิกแผลง ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรสอาหาร ปรนเปรอพอกถึงแม็กลอมเสียจนตัวกลม ชอบทำแกงปลากราย ขนมครองแครง ทับทิมกรอบ อย่างครบครัน เขอนั่งทำอย่างเพลิกเพลินไม่เคร่งเครียด บางครั้งบางครั้งเขาก็ทำขนมไปถวายพระที่วัดพลับปลา ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ บ้าน

(สุจริศ เพียรชอบ)

หมายเหตุ ครูอาจเลือกเนื้อหาเฉพาะบางส่วน เพื่อใช้ให้เหมาะสมกับเวลา

5. กิจกรรมทางคำหลักภาษา

5.1 ฟังเพลงประกอบการเรียนหลักภาษาไทย (สำหรับชั้น ม.ต้น)

จุดประสงค์ ของการฝึก

เมื่อฟังเพลงประกอบการเรียนหลักภาษาไทยแล้ว นักเรียนสามารถ

1. ร้องเพลงที่กำหนดให้ได้
2. เขียนคำเป็น คำตาย จากเนื้อเพลงได้ถูกต้อง

คำสั่ง 1. ฟังเพลงและฝึกร้องตาม จนกว่าจะร้องได้คลี่

2. เขียนคำเป็น คำตายจากเนื้อเพลง โดยเขียนแยกให้เห็นชัดเจน

เพลงคำเป็นคำตาย

ทำนองเพลง ตาอินทนา

คำเป็นกับคำตาย
เจ้าคำเป็นนั้น
กง กน กม เกว เกย
จำไว้นะเจ้า

คำตายอีกหนึ่ง
เสียงสั้นนั้นหนา
คำเป็นกับคำตาย
หนูจำอย่าละเลย

มากมายให้ใช้ต่างกัน
เสียงมันออกไ้่ง่ายกาย
อย่าเฉยเมยสระเสียงยาว
คำไทยเราไว้ใช้พูกจา

นั้นหมายถึง กก กค กข นา
จำไว้ว่า คือ คำตาย
ท่องง่ายจำไม่ยากเลย
จำไว้เอ๋ย คำเป็น คำตาย

(สรรพ โกรทอง)

5.2 ความรู้เกี่ยวกับสำนวน คำพังเพย สุภาษิต (สำหรับชั้น ม.ต้น และ ม.ปลาย)

จุดประสงค์ ของการฝึก

เมื่อได้ฟังคำหรือข้อความที่เป็นส่วนหนึ่งของสำนวน คำพังเพย สุภาษิต แล้วนักเรียนสามารถเติมคำหรือความให้สมบูรณ์ได้

- คำสั่ง
1. ฟังคำหรือข้อความที่เป็นส่วนหนึ่งของสำนวน คำพังเพย สุภาษิต แล้วเติมคำหรือความให้สมบูรณ์
 2. เขียนข้อความที่ได้ยินจากเทปและส่วนที่เติมลงในกระดาษที่แจกให้

ก. ประเภทไม่มีเสียงสัมผัส 3 คำเรียงกัน

ก้างขวาง.....	ไขใน.....
ไขลูก.....	ชุปมือ.....
เข่าหัว.....	เค็กเหลือ.....
คาบสอง.....	วัวลีม.....
วัวพัน.....	แพะรับ.....

ข. ประเภทไม่มีเสียงสัมผัส 4 คำเรียงกัน

จุกใต้.....	เชื้อไม่ทิ้ง.....
คันลึก.....	ชิงสุก.....
คอกไม้.....	กินพอก.....
จับแพะ.....	กระเชอ.....
ธานี.....	ตกถึง.....

ค. ประเภทไม่มีเสียงสัมผัส 5 คำเรียงกัน

ชี้โพรง.....	ไค้ที.....
ขวางงู.....	เค็ดบัว.....
ชักใบ.....	ชักแม่น้ำ.....
ตกกระโศก.....	คู่ตาม้า.....
ปลาหมอ.....	เลือกนัก.....
ไกแก่.....	ฝนตก.....

ง. ประเภทมีเสียงสัมผัส 4 คำเรียงกัน

จับต้น.....	คอขาด.....
ฉกชิง.....	เงยหน้า.....
จับมือ.....	กอร่าง.....
ท่ามา.....	ร้องรำ.....
ตีฆ้อง.....	เจ็บไข้.....

จ. ประเภทมีเสียงสัมผัส 6 คำเรียงกัน

จับให้มัน.....	ปากเป็นเอก.....
สวยแต่รูป.....	หัวไม่วาง.....
ซิงก็รา.....	ยุให้รำ.....
ทรัพย์สินในกิน.....	พุกไม่ออก.....
นอนกลางกิน.....	ชั่วเจ็ดที.....

(จากหนังสือการสอนทักษะการใช้ภาษาไทย ของ สนม ครูทเมือง)

5.3 ฟังการบรรยายเกี่ยวกับปัญหาการใช้ภาษาไทย (สำหรับชั้น ม.ปลาย)

จุดประสงค์ของการฝึก

เมื่อฟังการบรรยายเกี่ยวกับปัญหาการใช้ภาษาไทยแล้ว นักเรียนสามารถ

1. สรุปปัญหาประเด็นที่เป็นปัญหาในการใช้ภาษาไทยได้
2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นส่วนตัวได้อย่างมีเหตุผล

- คำสั่ง
1. พังการบรรยายเกี่ยวกับปัญหาการใช้ภาษาไทย 2 เทียว
 2. เขียนสรุปประเด็นที่เป็นปัญหาการใช้ภาษาไทย
 3. อภิปรายแสดงความคิดเห็นส่วนตัวร่วมกับเพื่อน

ปัญหาการใช้ภาษาไทย

ปัญหาการใช้ภาษาเป็นปัญหาที่กว้างมาก การสื่อความคิด ไม่ว่าจะโดยการใช้
การเขียน ย่อมใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ เจ้าของภาษาถึงแม้จะพูดหรือใช้ภาษาของตนได้
เช่น คนไทยพูดภาษาไทยได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าเขาจะไม่มีปัญหาในการใช้ภาษา ปัญหา
ต่าง ๆ นั้นมีมากมาย เช่น ปัญหาในด้านการพูด การอ่าน การออกเสียง เช่น ปัญหาการ
ออกเสียงไม่ชัดเจน (ในที่นี้ไม่ได้รวมถึงผู้ที่อวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงผิดปกติ) บางคน
ออกเสียง ร ไม่ได้ จึงออกเสียง ล แทน บางคนออกทั้งเสียง ร และ ล ไม่ได้เลยก็มี
บางคนออกเสียงควบกล้ำไม่ได้ บางคนออกเสียง ร เป็น ล แต่กลับออกเสียง ล เป็น ร
สลับกัน บางคนออกเสียง ร รัวมากกว่าปกติ เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหา เพราะการออกเสียง
ไม่ชัดเจนหรือออกเสียงไม่ถูกต้องอาจทำให้การสื่อสารไม่เป็นไปตามที่ต้องการหรือทำให้
เข้าใจผิดไปได้ เช่น คำว่า "รัก" และ "ลัก" คำว่า "พัน" และ "คว้น" มีความหมาย
ต่างกันมาก ถ้าใช้ผิดก็เข้าใจผิด นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการเว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง
การเน้นผิดที่ และการออกเสียงคำแต่ละคำผิดไปจากระเบียบกฎเกณฑ์ของภาษา หรือผิด
ไปจากสังคมนิยม ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องการอ่านการพูดนั้น ผู้เป็นครูหรือผู้มีหน้าที่
เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน เช่น ผู้ประกาศทางวิทยุโทรทัศน์ควรจะมีระเบียบวิธีอย่าง

ในด้านการเขียน มีปัญหาในเรื่องอักขรวิธี การสะกดการันต์ การใช้ไม้ยมก
การเว้นวรรคตอน เป็นต้น ปัญหาในด้านการใช้คำเป็นปัญหาที่ใหญ่มาก อาจจะทำแนกเป็น
หัวข้อย่อย ๆ คือ การใช้คำผิดไปจากความหมายเดิม ทั้งนี้เพราะผู้ใช้มิได้สังเกตความ
แตกต่างของความหมายแห่งคำแต่ละคำ จึงเกิดความสับสนในการใช้หรือ ปัญหาการบัญญัติ
ศัพท์ใหม่ ๆ ขึ้นใช้ในวิชาการแขนงใดแขนงหนึ่ง โดยเฉพาะบุคคลทั่วไปไม่รู้จักก็ใช้ไม่เป็น
เมื่อได้อ่านก็ฟังก็ไม่เข้าใจ หรือการสร้างคำหรือสำนวนใหม่ ๆ ในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์
ปัญหาการใช้คำหรือประโยคที่ตีความได้หลายแง่ อย่างที่เรียกว่ากำกวม การใช้คำภาษาต่าง
ประเทศสลับกับคำไทย อย่างที่เรียกว่า "พูดไทยคำฝรั่งคำ" นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการ

เลือกคำใช้ในบริบทต่าง ๆ กัน คือการเลือกคำตามกาลเทศะและเหมาะแก่บุคคล การใช้คำในหมู่เพื่อนฝูงผู้ใกล้ชิดก็ใช้อย่างไร การใช้คำทางสื่อมวลชนแก่คนทั่วไปควรใช้อย่างไร การติดคอทั่วไปในสังคมระดับต่าง ๆ การติดคอเชิงวิชาการ ต่างกันอย่างไร และปัญหาการลำดับคำไม่ถูกหลักของภาษา หรือไม่เป็นไปตามโครงสร้างของภาษา เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาแก่ผู้ใช้ภาษา และถ้าไม่แก้ไขก็จะทำให้มาตรฐานทางภาษาไม่มั่นคง

คงได้กล่าวแล้วข้างต้นว่าปัญหาการใช้ภาษาเป็นปัญหาที่กว้างมาก ฉะนั้นในการพูดแต่ละคราวจะได้จำกัดขอบเขตให้แคบลงเพื่อให้เหมาะแก่เวลา และในการบรรยายนี้ผู้บรรยายมีคัมภีร์ที่จะสอนภาษา แต่มีจุดมุ่งหมายที่จะชี้ให้เห็นปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับตัวท่านหรือท่านเคยได้ยินได้ฟังมา แต่มีข้อเสนอแนะขึ้นมาพิจารณาและแก้ปัญหานั้น ผู้บรรยายประสงค์จะยกปัญหาต่าง ๆ มากล่าวเพื่อให้ผู้ฟังหันมาสนใจและลองพิจารณาแก้ไขปัญหานั้น และระมัดระวังการใช้ภาษาให้ดี ให้ถูกต้องตามมาตรฐานและรักษาลักษณะของภาษาไทยให้มั่นคง เป็นวัฒนธรรมของชาติสืบไป

เรื่องแรกที่จะพูดถึงในวันนี้คือ เรื่องความหมายและการใช้คำ คำบางคำแม้เราจะรู้ความหมาย คำแปลหรือนิยาม แต่ถ้าไม่รู้จักวิธีใช้คำก็ไม่มีประโยชน์ ฉะนั้นผู้ใช้ภาษาจึงควรที่จะรู้จักคำ ความหมายของคำและวิธีใช้คำด้วย ตัวอย่างเช่นคำว่า ครอบแปลว่าเสียดนอนกรน ถึงแม้เราจะรู้ความหมายของคำนี้ แต่ถ้าไม่รู้ว่าจะใช้อย่างไร ไม่รู้หน้าที่ของคำ ก็อาจใช้คำผิดหน้าที่ได้ เช่นใช้ว่า เมื่อคืนฉันนอนไม่หลับเลยเพราะเขาครอบคังมาก ในที่นี้ใช้คำว่า ครอบ เป็นคำกริยาซึ่งไม่ถูก คำว่า ครอบ ต้องใช้เป็นคำขยาย เช่น ขยายคำกริยากรน ในความว่า กรนครอบหรือใช้ในความว่า กรนเสียงคังครอบ เป็นต้น

บางคำผู้ใช้รู้ความหมาย ใช้ได้ถูกในบริบทหนึ่ง แต่นำเอาการใช้คำในบริบทหนึ่งไปใช้ในบริบทอื่น ๆ ด้วย เช่น เห็นว่าสว่างคาคา ใช้ได้ก็นำไปใช้ว่า มีคาคาบ้าง เห็นว่าคาคาใจดี ใช้ได้ คาคาหวานก็ใช้ได้จึงนำไปใช้ในบริบทว่า ใจหวานบ้าง ฉะนั้นผู้ใช้ภาษานอกจากจะรู้ความหมายแล้ว ยังจะต้องสังเกตว่าคำนั้น ๆ ใช้ในบริบทใดบ้างและไม่ใช้ในบริบทใดบ้าง

คำว่า เส็ด็จ รู้ว่าเป็นคำราชาศัพท์ แปลว่าไป แต่ไม่รู้วิธีใช้คำราชาศัพท์ ก็อาจจะใช้ว่า ทรงเส็ด็จ ซึ่งผิดระเบียบของภาษา เพราะคำว่าเส็ด็จเป็นคำกริยาที่ใช้เป็นราชาศัพท์ที่อยู่แล้ว ไม่ต้องใช้ ทรง นำหน้า เรารู้ว่าคำบอกจำนวน เช่น 2, 3, 4 หรือ

10 หมายความว่าอย่างไรหรือมีจำนวนเท่าใด แต่อาจมีปัญหาในเรื่องวิธีใช้ในปัจจุบัน การลงข่าวพาดหัวหนังสือพิมพ์ จะเห็นว่าเขาใช้คำบอกจำนวนอยู่หน้าคำนาม เช่น 5 โจร 10 นักกีฬา ซึ่งเป็นการลำดับคำผิดลักษณะภาษาไทยในภาษาไทย เราจะลำดับคำบอกจำนวนไว้หลังคำนาม หน้าคำลักษณะนาม เช่น โจร 5 คน นักกีฬา 10 คน แต่ถ้าคำนาม และคำลักษณะนามมีรูปพ้องกัน ก็อาจจะลบลคำนามข้างหน้าได้ เช่น ประเทศ 2 ประเทศ ใช้ว่า 2 ประเทศได้ ส่วนคำว่าโจร นักกีฬา เป็นคำนาม ไม่ใช่ลักษณะนามจึงไม่ควรจะอยู่หลังคำบอกจำนวน เช่นนี้ถือได้ว่าเป็นการใช้คำผิด ไม่รู้จักวิธีใช้ ถึงแม้จะรู้ความหมายของคำเหล่านั้นก็ตาม

คำบางคำมีความหมายหลายอย่าง ได้แก่ คำกำกวม คำเหล่านี้เมื่อใช้แล้วจะทำให้ความที่พูดหรือที่เขียนตีความได้หลายแง่ ถ้าเป็นจุดประสงค์หรือเจตนาของผู้ใช้ภาษาที่ไม่ต้องการให้ผู้ฟังผู้อ่านเข้าใจชัดเจน (ควยเหตุผลส่วนตัว) ก็นับว่าผู้นั้นรู้จักการใช้ภาษา รู้จักนำลักษณะกำกวมของภาษามาใช้ แต่ถ้าไม่ใช่จุดมุ่งหมายของผู้พูดที่จะให้ข้อความนั้นกำกวม ไม่ชัดเจน คือผู้พูดต้องการจะหมายความว่าเพียงอย่างเดียว แต่ใช้คำหรือประโยคกำกวมซึ่งผู้อ่านผู้ฟังตีความได้หลายอย่าง ก็นับว่าผู้นั้นไม่รู้จักวิธีใช้ภาษา ไม่รู้ว่าข้อความนั้น ๆ กำกวม หรือรู้ว่ากำกวมแต่ไม่รู้วิธีแก้ไขให้ข้อความชัดเจน ลักษณะของคำและความกำกวมนั้นเป็นลักษณะประจำของภาษา ผู้ใช้ภาษาควรที่จะรู้จักลักษณะนั้น ๆ ไว้เพื่อที่จะได้ระมัดระวังในการใช้ภาษา ไม่ใช่ประโยคที่กำกวมไม่ชัดเจน

(คำบรรยาย ของ คุณฉวีพร ชำนิโรศานต์)

6. กิจกรรมทางคำนวนรรณคดี

6.1 ฟังเนื้อเรื่องย่อวรรณคดี (สำหรับชั้น ม.2)

จุดประสงค์ของการฝึก

เมื่อฟังเรื่องย่อวรรณคดีจบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้
2. เขียนบรรยายความรู้สึกที่มีต่อวรรณคดีเรื่องที่ฟังได้

- คำสั่ง
1. ฟังเนื้อเรื่องย่อวรรณคดีต่อไปนี้ 2 เทียว
 2. เขียนบรรยายความรู้สึกที่มีต่อเรื่องที่ได้อ่าน

เนื้อเรื่องย่อ ราชาราชคอนพลายประกายมาศ

พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องหรือพระเจ้ามนเทียรทอง ทรงมีราชสาส์นถึงพระเจ้าราชาราช ใคร่ทอกพระเนตรสมิงพระราม ทหารเอก ในตอนแรกพระเจ้าราชาราชไม่ตรัสอนุญาต เกรงว่าจะเป็นอุปาย เมื่อพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องทรงมีพระราชสาส์นยืนยันความสัตย์มาอีกฉบับหนึ่ง จึงทรงยินยอม เมื่อพระเจ้ามนเทียรทองได้ทอกพระเนตรสมิงพระรามก็ตรัสชมว่า มีลักษณะทหารเอก และพระราชทานสิ่งของให้

ฝ่ายพระเจ้าราชาราชได้รับพยากรณ์จากโหรว่า พระชะตากำลังร้ายจะต้องสละราชสมบัติให้พระยาเกียรติราชโอรส แล้วเสด็จไปประทับที่เมืองเมาะตะมะชั่วเวลา 3 เดือน ก็ทรงปฏิบัติตาม ทรงถอยทัพออกจากหงสาวดีตามอุปายของมะกลอม ซึ่งต่อมาได้เป็นสมิงอุปากอง พระเจ้าราชาราชเสด็จถึงเมืองเมาะตะมะโดยปลอดภัย แต่สมิงพระรามและข้างพลายประกายมาศถูกพม่าจับได้

มังรายกะยอจะว่า พระราชโอรสของพระเจ้ามนเทียรทอง เห็นว่าพระเจ้าราชาราชต้องเสียนายทหารที่เข้มแข็งไปหลายนายและพลายประกายมาศซึ่งเป็นข้างสำคัญ จึงถือโอกาสยกทัพไปตีกรุงหงสาวดีและติดตามไปจับพระเจ้าราชาราชให้ได้ โดยมีได้ฟังคำที่คทาของพระบิคา มังรายกะยอจะว่ายกทัพไปล้อมกรุงหงสาวดีไว้ แต่พระยาเกียรติคือคู่สู้รักษาเมืองไว้ได้

พอครบกำหนด 3 เดือน พระเจ้าราชาราชสิ้นพระเคราะห์แล้ว รับสั่งให้สมิงอายนนทยาทำอุปายลวงพม่า เข้าไปแจ้งแผนการลับตีทัพพม่าแก่พระยาเกียรติในกรุงหงสาวดี พอถึงกำหนดพระเจ้าราชาราชก็ตีหักค่ายพม่าที่ล้อมกรุงหงสาวดี ส่วนพระยาเกียรติก็ตีกระหนาบออกมา ทัพพม่าแตกหนีไป พระเจ้าราชาราชจึงมีพระราชสาส์นไปถึงมังรายกะยอจะว่า นึกให้ออกมาชนข้างกันตัวต่อตัว แล้วรับสั่งให้นายข้างลอบไปครึ่งตะปูที่เท้าข้างพลายประกายมาศ เพื่อมิให้เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายพม่า นายข้างมีความสงสารไม่ทำตามรับสั่ง แต่ได้ขอร้องมิให้พลายประกายมาศออกรบและให้แก่งอละวาคทำร้ายพม่า แล้วหนีไปซ่อนในป่า

ฝ่ายโหรพม่าเห็นว่าพระชะตาของมังรายกะยอจะว่ากำลังร้าย จึงกราบทูลห้ามพระองค์ออกรบภายในระยะ 7 วัน มังรายกะยอจะว่าก็ทรงเห็นศึค้าย อำมาตย์ทินมณีกรอกกราบทูลให้พระเจ้าราชาราชส่งทหารไปทำรบอีกครั้งหนึ่ง มังรายกะยอจะว่าทรงพิโรธ

เป็นอันมาก เสด็จออกบรรพตที่ โดยมีอมพังคำคักคานของนายทัพนายกอง เมื่อพลาย
 ประกายมาศได้รับปลดปล่อยจากเครื่องผูก ก็สลัดหมอและควาญกระเด็นไปแล้วไล่แทงพม่า
 ล้มตายเป็นอันมาก แต่ถูกพม่าทำร้ายบาดเจ็บ จึงหนีไปรออยู่ที่ป่าตามนัยหมายของนายข้าง
 ในการออกบรรพตครั้งนั้น มังรายกะยอระวาเสวยน้ำจันทน์มากกว่าปกติแล้วรับสั่งให้กรอกสุรา
 แก่ข้างทรงชื่ออาเขตรจนเมามาย พอปะทะกับข้าศึกจึงคึกคะนองควยแรงม้าและฤทธิ์สุรา
 สลักมังรายกะยอระวาลงมาจนบนพระองค์หัก ทรงคลานเข้าไปซ่อนพระองค์อยู่ใกล้หนองน้ำ
 แห่งหนึ่ง พระเจ้าราชาธิราชจึงรับสั่งให้ทหารไปเชิญมาควบคุมไว้ และให้นายข้างไปนำ
 พลายประกายมาศมายังค่าย

(จากเรื่อง ราชาริราชคอนพลายประกายมาศ)

6.2 ฝึกอ่านบทเจรจาของตัวละคร

จุดประสงค์ของการฝึก

เมื่อฟังตัวอย่างการอ่านบทเจรจาของตัวละครแล้ว นักเรียนสามารถอ่านบท
 เจรจาของตัวละครที่กำหนดให้ได้ โดยทำน้ำเสียงให้เหมือนพูดและสอดคล้องกับบทเจรจา
 ของตัวละคร

- คำสั่ง
1. ฟังเทปการอ่านบทเจรจาของตัวละคร 2 ครั้ง โดยสังเกตดีด้า
 และน้ำเสียงในการอ่าน
 2. ฝึกอ่านเลียนแบบให้เหมือนเสียงที่ได้ฟัง

เคโซ - มิ่งว่าพระร่วงหนีไปจากละโว้แล้วอย่างนั้นหรือวะ

มัน - เจ้าข้า หนีไปแล้ว

เคโซ - มิ่งอย่ามาโกหกกูนะ

มัน - พุทธิ โทหกอะไรได้เจ้าข้า ข้าเจ้าเกรงอาญาเจ้าประคุณขุนหัว
 จนใจไม่อยู่กับตัวแล้วเจ้าข้า

เคโซ - ชาวละโว้ไม่มีใครรู้เห็นอะไรกันบ้างเลยหรือ

มัน - ไม่รู้เลยเจ้าประคุณ พระร่วงรีบหนีหนีไปมิให้ใครรู้เลย

เคโซ - ก็มิ่งทำไมไม่รู้เล่า

- มัน - ข้าเจ้าเป็นพรานป่า ไม่ใช่คนอยู่ในบ้านเมือง พอรู้เรื่องทัพของ
เจ้าประคุณยกมา ข้าก็รีบเข้าไปหาพระร่วงเล่าความให้ พ่อเมือง
ตกใจรีบหนี ตัวข้าเองนี่ก็รีบเลียงเข้าป่า ก็เป็นกรรมเวรเผอิญ
เกินเข้ามาประสพพบกองทัพ เขาก็จับเอาตัวมา เป็นความจริง
เท่านั้นแหละเจ้าประคุณ
- เคโซ - อ้อ อ้ายร่วงผู้วิเศษมันก็ชี้ชลาครพานฉนี้เองแหละนะ แล้วมันยังจะ
แค้นคึกการกำเริบเสิบสานไม่เกรงพระราชอาญา สัตูชาติอ้ายคนไทย
ใจมันกล้าสู้แต่กระต่ายก็ไม่ได้
- มัน - (แสดงกิริยาออกเคือง แล้วหลุบปากออกมาว่า) เสือนอกก็ว่ากลัว
ไม่รู้ตัวว่าแกดังนี้ เห็นไม่เอาจริงละก็ . . .
- เคโซ - มึงว่าอะไรวะ
- มัน - (โคสติจึงทำท่าทางเป็นกลัวตัวงอไปอย่างเดี๋ยม แล้วยกมือไหว้ทอบว่า)
หามีได้เจ้าประคุณทูนหัว ข้าเจ้าเผลอตัวบ่นบ้าไปตามประสาพรานไพร
จิตใจมันไปพะวงอยู่ที่ตรงเสื่อสมิงที่ข้าเจ้ายิงไว้ที่หนึ่งแล้วไม่ตาย
มันแกล้งนอนนิ่งไม่ติงกาย จนอ้ายลูกน้อยมันเดินเลื้อ วิ่งชนเชื่อเข้าไป
ให้อ้ายโคร่งมันตะครุบปุบเคียวเลือกโทรมตัว
- เคโซ - อ้ายนี่มาเป็นบ้าเมามัวแต่ในการยิงเสื่อยิงสาบอะไรกัน กูอยากรู้ว่า
อ้ายพ่อเมืองคนสำคัญนะมันไปแห่งหนตำบลใด
- มัน - พระร่วงท่านว่าจะหนีไปอาศัยอยู่ในแคนสุโขทัยนอกนั้นนะเจ้าข้า
- เคโซ - แนหรือวะ
- มัน - ข้าเจ้าไคยันท่านกล่าวฉนั้น
- (จากบทละครเรื่องพระร่วง)

6.3 พังเพลงประกอบการเรียนวรรณคดีไทย

จุดประสงค์ของการฝึก

เมื่อฟังเพลงแล้ว นักเรียนสามารถ

1. ร้องเพลงได้ถูกต้องทั้งทำนองและเนื้อร้อง
2. ถอดความเนื้อเพลงเป็นร้อยแก้วที่สละสลวย

- คำสั่ง
1. ฟังเพลงและฝึกร้องตาม
 2. ถอดความเนื้อเพลงเป็นร้อยแก้วที่สละสลวย

เพลงฟังคนตรีเบิกชื่นใจ จากวรรณคดีเรื่องเวนิสวานิช

<p>ชนใดไม่มีคนตรีกาล อิกใครฟังคนตรีไม่เห็นเพราะ หรืออุบายมุ่งร้ายฉมังนัก และดวงใจยอมคำสกลปรก ไม่ควรใครไว้ใจในโลกนี้</p>	<p>ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก เขานั้นเหมาะจะคบด้อปลัถณะ มโนหนักมีคิ้วเหมือนราตรี ราวรทชนเช่นกล่าวมานี้ เจ้าจงฟังคนตรีเบิกชื่นใจ</p>
---	---

เพลงคำมั่นสัญญา จากนิทานคำกลอนเรื่อง พระอภัยมณี

<p>ถึงม้วยคินสิ้นฟ้า มหาสมุทร แม้อยู่ในไต้หล้าสุธาธาร แม่เนื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ แม่เป็นบัว คัวพี่เป็นกุมรา เจ้าเป็นถ้ำอำไพ ขอให้พี่ จะติดตามทรามสงวนนวลละออง</p>	<p>ไม่สิ้นสุดความรักสมิครสมาน ขอพบพานพิศवासไม่คลาดคคลา พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา เขยณกาโกสุมปทุมทอง เป็นราชสีห์สมสู่เป็นคู่สอง เป็นคู่ครองพิศवासทุกชาติไป</p>
---	---

เพลง สุนทรภูษครูกлон

ท่านอง เด็กปี่

โปรดจำครูกлонท่านหนึ่ง
ครูกлонท่านนี้มีฉายา
เราเรียกกันว่าสุนทรภูเอ

ชาวเมืองแก่งจังหวัดระยอง
ท่านก็เลยต้องเป็นกำพร้าเรื่อยมา

แสนจะเก่งในเรื่องกลอนตลาด
สี่สมัยนิยมคุณค่า

ในรัชกาลที่สอง
ขุนสุนทรโวหารยศระการไกร
ท่านจึงถูกไล่ออกจากวังบวร

ต้องอยู่ในเรือร้อนเร่แต่งกลอน
สร้างภาพสะท้อนในวรรณคดี

ภูเขาทองนิราศพระบาท
ท่านเป็นครูกлонของไทยเรานี้

ให้สนิทคิดตรึงอย่าเลื่อนเพี้ยนจา
รูปพรรณสัณฐานไม่หลอนา

พอกับแม่ไม่ค่อยปรองคอง

ท่านแต่งนิราศไว้เก่าเรื่อนา
ชอบแต่งกลอนมาเป็นชีวิตจิตใจ

มีความสมบรองไม่ต้องสงสัย
ชีวิตไม่แน่นอนแต่อย่างใด

ชีวิตอัปเฉาดูเมื่อยจากจร

รู้กันทุกชาติพระอภัยมณี
รัตนกวีที่โลกเล่าคือ

ภารดี ศศิยศชาติ

ศูนย์วิทยพัชระ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย